

дайджест найцікавішої інформації та аналітики:
ВЕБСАЙТИ, ЕЛЕКТРОННІ ТА ДРУКОВАНІ ЗМІ УКРАЇНИ, ets

www.eko-bud.com.ua

Щочетверга с.12

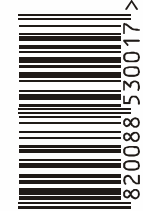
Добрий ранок!

ТЕЛЕ
РАДІО
ІНТЕРНЕТ

НОВИНИ

№49
(149),
18 – 25
грудня
2008 р.

Четверговий випуск

Ціна 1,00 грн.

Існує досить світла для тих, хто хоче бачити, і досить мороку для тих, хто не хоче. **Б. Паскаль**

«Любі друзі» Тимошенко

або Перша шлюбна ніч і перша зрада в коаліції

— Сьогодні день святого Джоджика! — радісним передвісником перемоги депутат Валерій Борисов зазирнув у кулуари після засідання фракції «Наша Україна — Народна самооборона».

Зранку за закритими дверима відбулося остаточне оформлення згоди НУНС на коаліцію з БЮТ та Блоком Литвина. Поіменне голосування за створення більшості в такому складі почалося ще напередодні. Але під вечір понеділка ініціативу підтримали лише 36 депутатів. Втім, протокол зборів фракції вирішили не закривати, а потрібний 37-ий голос шукали всю ніч.

Спочатку сподівалися на Святослава Вакарчука, але той не відповідав на дзвінки.

Порятунок прийшов несподівано. Ним виявився Ярослав Джоджик, який пройшов до парламенту за квотою Української народної партії. Цікаво, що сам лідер УНП Юрій Костенко коаліційну угоду не підписав, але й соратника не засудив. Більше того, за інформацією джерел «Української правди», Костенко особисто вмовляв Джоджика дати згоду на формування коаліції.

Причиною такої дивної поведінки лідера УНП джерела в НУНС пояснюють тим, що Юрій Костенко сподівається внаслідок перерозподілу влади отримати посаду першого віце-спікера Верховної Ради.

Голос маловідомого Джоджика виявився фінальною краплею у розколі фракції НУНС, накресливши лінію між тими, хто до останнього підтримував президента, і тими, хто жадали помсти Віктору Ющенку за трирічне нехтування.

Коли Юлія Тимошенко була звільнена з посади прем'єра в 2005 році, словосполучення «любі друзі» стало найбільш одіозним ярликом в Україні.

Порошенко, Жванія, Мартиненко та Третяков шаленіли від люті, коли їх називали цим терміном з лексики президента.

Сьогодні відбувається ребрендинг «любих друзів».

Імідж «люзерів», які втратили владу під катком звинувачень Тимошенко у корупції, міняється на образ нових політичних фаворитів, які поламали сценарії президента та мають всі шанси стати головними союзниками БЮТ в її боротьбі за найвищу посаду в країні.

Першим поразку визнав В'ячеслав Кириленко, подавши у відставку з посади лідера фракції.

— Домовленість з Тимошенко не варта паперу, на якому вона записана, - попередив тепер вже рядовий НУНСівець.

За іронією долі, Кириленко став глядачем вистави, яку два роки тому почав сам.

Саме він під час підготовки до виборів 2007 року вчинив всупереч волі Ющенка і, отримавши підтримку від Тимошенко, переконав «Нашу Україну» дати виборцям обіцянку створити лише демократичну коаліцію.

Зараз разом з Кириленком з посади заступника керівника фракції пішов Роман Зварич. Вкотре, не підбираючи виразів для свого обурення непослідовністю «Нашої України», він став героєм вечірніх новин.

— Я вважаю, що рішення фракції про вступ до коаліції — дебільне. Так і напишіть, - сказав колишній дослідник етики Платона в Колумбійському університеті. - Я не можу очолювати дебільну фракцію. Як можна в одному реченні твердити, що коаліція існує ще з минулого вівторка і водночас ухвалювати рішення про її створення? Я вважаю, що це дебілізм!

— Вся коаліційна угода — це паперова підкладка для Тимошенко, щоб не було дострокових виборів, - говорила пізніше Ксенія Ляпіна.

Але в той момент навіть ця палка захисниця Віктора Ющенка не підозрювала про всі махінації навколо цієї «підкладки».

Рівно о півдні на третьому поверсі Верховної Ради в пафосному залі засідань зібрався натовп журналістів та народних депутатів.

На чолі довгого білого столу сиділи Ігор Шаров,

Іван Кириленко та Борис Тарасюк, на якого до обрання нового голови фракції НУНС поклали ці повноваження. У залі лунав іронічно-урочистий голос Володимира Стретовича, який взяв на себе роль конференс'є.

— Пані та панове! Зараз відбудеться підписання угоди про створення більшості у складі трьох фракцій: Блоку Юлії Тимошенко, «Народної самооборони — Нашої України» та Блоку Литвина...

— Не більшості, а коаліції, - намагався перекинути галас Руслан Князевич.

Це виправлення мало очевидну логіку — на той момент об'єднання нараховувало меншість депутатів парламенту. Загальновідомо, що до коаліції вступило 20 нардепів з блоку Литвина та 37 з «Нашої України».

Однак залишалася невідомою кількість учасників з боку БЮТ — чи то 155 (це без Ігоря Рибаківа), чи то 154 (без Ігоря Рибаківа і Андрія Шевченка, який лише в понеділок повернувся із навчання в США), чи то 128 (стільки депутатів у БЮТ проголосували за створення коаліції на своєму засіданні).

Тобто, загальна чисельність коаліції могла варіюватися від 212 до 185 депутатів.

БЮТ вважає, що рішення Конституційного суду дозволяє створювати коаліцію просто більшістю голосів з кожної фракції. Тобто, якщо керуватися такою логікою, то в нинішньому форматі трьох коаліцій взагалі може нараховувати 127 депутатів і вважатися легітимною.

«Любі друзі» Тимошенко

НСНУ визначиться стосовно депутатів, які підтримали коаліцію з БЮТ і Блоком Литвина

Про це Віктор Ющенко повідомив під час інтерв'ю виданням «День», «Україна молода», «Факти и коментарии».

Президент нагадав, що з'їздом партії було визнано неможливість відновлення коаліції цієї політичної сили з БЮТ. Віктор Ющенко висловив сподівання, що депутати, які порушили це рішення, будуть виключені з партії та списку народних депутатів за рішенням з'їзду.

«Ми на тому тижні проводимо другий етап з'їзду, і, переконаний, що з'їзд визначиться по тому, як віднесеться до тих людей, які підтримали коаліцію всупереч з'їзду, як цих людей виключити з партії, як цих людей виключити із списку народних депутатів. Це будь-яка політична сила зробила б», – сказав Віктор Ющенко.

«Це гарний процес, це процес очищення. Я давно чекав, щоб у нас люди визначилися у своєму політичному виборі, у своєму партійному місці. Вони це зробили, я шаную їхній вибір. Думаю, вчора був гідний у політичному сенсі день», – прокоментував Глава держави останні політичні події. Президент наголосив, що проголошена більшість у складі депутатських фракцій Блоку Юлії Тимошенко, «Наша Україна – Народна Самооборона» та Блоку Володимира Литвина не оформлена юридично. Він зауважив, що це об'єднання стало результатом неопублічного процесу. «Те, що сьогоднішня так звана коаліція відбулася на політичній корупції – це факт», – переконаний Президент.

Окрім того, фактичної більшості голосів депутатів у цього альянсу немає. Для результативного голосування такої коаліції необхідно залучити голоси Комуністичної фракції, ідеологія якої категорично не може бути сприйнята у демократичному суспільстві. «Ця коаліція може працювати тільки при тому, якщо її членом буде Комуністична партія... якщо ми говоримо про такий тип коаліції, це ще більш ганебно», – вважає Президент.

Віктор Ющенко висловив переконання, що основним мотивом створення такої коаліції стало прагнення зберегти посаду Прем'єр-міністра для лідера БЮТ. Глава держави підкреслив, що за поточних складних економічних обставин необхідно мати на цій посаді людину, здатну до проведення прагматичних дій та ефективних змін, оскільки 80% зусиль з подолання кризи належить до інструментарію уряду. Розгорнуту версію інтерв'ю Глави держави буде опубліковано у п'ятницю у виданнях «День», «Україна молода» та «Факти и коментарии».

president.gov.ua

Однак депутатам, які зі спиною оточили підписантів, було не до таких розрахунків на тему політичного абсурду. Їхні обличчя сяяли. В інші дні журналісти оминали сьомою дорогою більшість з цих обранців народу, аби не нарватися на довжелезні безсилі тиради про незрозумілу політику Банкової і несамостійність В'ячеслава Кириленка. Сьогодні ж вони нарешті отримали свою порцію слави.

Від групи режисерів цієї вистави в залі був присутній лише Давид Жванія. Стоячи в глибині натовпу, він з відстороненою посмішкою дивився в спину підписантів, намагаючись не потрапити під приціл фото- та телекамер.

– Давиде, як ти думаєш... – звернувся до нього Юрій Кармазін, – Давиде, ти чуєш мене?

Жванія відволікся від своїх роздумів і ліниво повернувся до метушливого депутата.

– Давиде, може треба було забрати в Балоги пістолета? Він же застрелиться!

Жарт залишився неочікуваним. Жванія лише сумно посміхнувся. В цей час по залу роздалися оплески, і Кармазін зник, поспішаючи разом з іншими товаришами підставити обличчя під спалахи камер, що фіксували підписання коаліційної угоди...

Ззовні все виглядало досить стандартно, як вже неодноразово до того: лідери фракцій поставили під документом свої автографи та демонстративно потиснули один одному руки.

Але, на відміну від попередніх коаліційних контрактів, що укладалися в стінах парламенту, цього разу в угоді між БЮТ, НУНС та Блоком Литвина була підписана лише остання сторінка, а не кожна, як це було раніше.

Раніше документ проходив тривале погодження на засіданнях робочих груп, і майже на кожній сторінці угоди могли міститися пункти, що ставали предметом компромісу сторін.

Цього разу джерела вже зранку натякали на те, що під час урочистої церемонії може статися фальсифікація.

«Українська правда» провела своє міні-розслідування з приводу того, що саме підписали представники трьох фракцій.

Текст коаліційної угоди, під якою було поставлено підписи Кириленком, Шаровим і Тарасюком, оприлюднений на сайті БЮТ.

Водночас у розпорядженні редакції опинилася інша коаліційна угода, яку як остаточний варіант роздавали депутатам НУНС на засіданні фракції, що відбулося о 14 годині в понеділок. Саме тоді в режимі поіменного голосування 33 депутати, тобто основна маса прихильників коаліції в НУНС, ухвалили рішення про приєднання до неї.

– Особисто я, виходячи з цього тексту коаліційної угоди, ухвалив рішення про вступ до коаліції, – розповів Владислав Касків.

Ні в понеділок, ні у вівторок жодного іншого проекту коаліційної угоди депутатам НУНС роздано не було. Таким чином можна стверджувати, що саме на підставі цього документу і було ухвалено ними рішення про приєднання до коаліції.

Але при детальному порівнянні цього документу з коаліційною угодою, що розміщена на сайті БЮТ, можна знайти суттєві відмінності.

– Нарешті ми звільнились від маніпуляцій з Банкової, – заявляв Борис Тарасюк перед підписанням коаліції. Але депутатів НУНС, які

позбулися опіки від секретаріату президента, забули попередити про маніпулювання з боку інших продюсерів.

Виявилось, що представники НУНС ухвалили рішення про вступ до однієї коаліції, з одним конкретним ідеологічним набором, а опинилися зрештою в іншій.

Фантом перший. НАТО

У варіанті угоди, яку роздали представникам НУНС, говориться про конкретний намір щодо вступу України до НАТО. Так, учасники коаліції обіцяли «розробити програму заходів, спрямовану на інтеграцію України в систему колективної безпеки Організації Північно-Атлантичного Договору».

У варіанті, що розміщений на сайті БЮТ та підписаний лідерами трьох фракцій, наводиться значно більш розмите формулювання: «Сторони коаліції погодилися розробити програму заходів, спрямовану на євроатлантичну інтеграцію України». І жодного слова про «колективну безпеку» в контексті НАТО, якого послідовно остерігається Юлія Тимошенко.

Фантом другий. ПРОФЕСІЙНА АРМІЯ

В редакційній угоді, на підставі якої депутати-

нашоукраїнці погодилися на вступ до коаліції, говориться про те, що учасники коаліції зобов'язуються «виділити належні кошти на перехід війська на стандарти НАТО».

В документі від БЮТ ця фраза зникла. Замість неї з'явилась невиконана передвиборча обіцянка Юлії Тимошенко зразка 2007 року про перехід армії «на професійну основу».

Фантом третій. ЧОРНОМОРСЬКИЙ ФЛОТ

Під час засідання фракції НУНС депутати отримали угоду, в якій чорним по білому було наведено зобов'язання учасників коаліції виробити умови, за яких кораблі Чорноморського флоту Росії можуть перетинати кордон України.

У варіанті Блоку Юлії Тимошенко ці слова просто зникли.

Фантом четвертий. КАДРОВЕ ВЕТО

В коаліційній угоді, яку бачили депутати НУНС, передбачалося право блокування учасниками коаліції кадрових призначень з боку партнерів.

А в тексті, що можна знайти на сайті БЮТ, навпаки: жодна фракція не має право вето на кадрові пропозиції інших учасників коаліції. Наприклад, якщо БЮТ вніс Андрія Портнова на Фонд держмайна, то ні НУНС, ні Литвин не матимуть можливості заперечувати проти нього і зобов'язані віддати за цю кандидатуру свої голоси.

І це – неповний перелік неузгодженостей.

Є, наприклад, й інші невідповідності. Коаліційна угода, схвалена НУНС, передбачала посилення незалежності Нацбанку – а в угоді, підписаній трьома лідерами, цих слів взагалі немає.

Або такий приклад – варіант НУНС містив зобов'язання учасників коаліції домогтися звуження функцій прокуратури – а текст, під яким підписалися Кириленко, Тарасюк і Шаров, говорить лише слова про абстрактну «системну реформу органів прокуратури».

Тобто виявилось, що фракція НУНС дала мандат Борису Тарасюку на підписання однієї коаліційної угоди, а він поставив автограф під іншою. Склад учасників цього союзу не змінився, але акценти було розставлено зовсім інакше.

Ще більш дивовижною виявилася ситуація у БЮТ. До коаліційної угоди, яка була підписана у вівторок, 16 грудня, керівники блоку доклали протокол засідання фракції від... 2 жовтня. Згідно з цим документом, формальне рішення на рівні фракції БЮТ про вступ до коаліції з НУНС і Литвином підтримали навіть не 155 депутатів, а лише 128. Решта на засідання не прийшла взагалі.

Таке зневажливе ставлення до процесу створення коаліції красномовніше за будь-які заяви.

Очевидно й інше – більшість депутатів з БЮТ взагалі не читали угоду, бо свою згоду за союз з НУНС і Литвином соратники Тимошенко дали тоді, коли не було ще навіть проекту коаліційного договору.

І це вкотре засвідчує, що сам документ є для БЮТ формальністю, яка гарантує збереження їх лідера на посаді прем'єр-міністра.

Досі не сформований ще один важливий додаток до коаліційної угоди – протокол розподілу портфелів. Втім, за інформацією джерел «Української правди», кулуарні обговорення призначень на стратегічні посади знаходяться на завершальній стадії. При чому, як завжди, тримається це в секреті від рядових учасників коаліції.

Так, стверджують представники нової більшості, пропозиція про призначення віце-пре-

м'єрами вже отримали Ігор Шаров – який, за інформацією джерел, відмовився, а також Сергій Тігіпко та Віталій Гайдук.

Також планується замінити голову Мінтрансу Йосипа Вінського, його ставника міністра екології Василя Філіпчука, а також міністра фінансів Віктора Пинзенка, з яким у Тимошенко постійні суперечки щодо оцінки глибини кризи.

Серед неурядових портфелів можливі зміни в Державному комітеті земельних ресурсів та Держрезерві. Квоту на ці посади, стверджують джерела, отримав Володимир Литвин.

Держкомзем замість креатури Богдана Губського Володимира Воеводина може очолити Олег Кулініч, а Держкомрезерв замість Михайла Поживанова – заступник мера Дніпропетровська Сергій Ганжа.

Ще одна посада, на яку претендують в Блоці Литвина – начальник «Укрзалізниці», на чолі якої може стати «один з нинішніх заступників».

Досі невідомо доля Антимонопольного комітету, на який раніше претендував Давид Жванія. З огляду на пресинг прокуратури в справі отруєння Ющенка він навряд чи захоче втратити депутатську недоторканість.

Загалом же юридичне завершення процедури створення коаліції трьох стало повною поразкою президента на парламентській арені.

Останній з'їзд «Нашої України», на якому президент очолює партію, мав консолідувати навколо Ющенка більшість фракцій. Але, як не дивно, цей крок не лише не приборкав депутатів, але й не злякав ворогів. Це призвело до несподіваного об'єднання усіх опонентів Ющенка у Верховній Раді.

У коаліційній угоді, за якою тепер житиме союз трьох сил, є неприйнятні для Банкової моменти.

По-перше, учасники нової більшості взяли на себе зобов'язання не проводити дострокові парламентські вибори. Ця норма прямо суперечить 106 статті Конституції, яка регулює право президента розпуску Верховної Ради.

По-друге, члени новоствореного союзу обіцяють ухвалити програму дій уряду. Згідно з Конституцією, це надає лідеру БЮТ річний імунітет проти вотуму недовіри з боку парламентських сил. І це означає, що саме за Тимошенко закріплюється посада прем'єра як стартовий майданчик перед виборами президента.

Єдине, що Ющенко може занести собі в актив – це зобов'язання учасників коаліції не вносити зміни до Конституції.

Можливість президента якимось впливати на законодавчі ініціативи нової більшості гарантуються йому лише Конституцією, де у нього передбачено право вето.

Але що роль зможе виконувати не тільки він. У коаліційній угоді є норма, за якою кожен з учасників «союзу трьох» має можливість заблокувати включення до порядку денного незручних законопроектів.

Хоча, насправді, ці гарантії виглядають майже профанацією. Адже аналогічне зобов'язання було в демократичній коаліції зразка 2007 року. Втім, 2 вересня це не стримало Тимошенко, попри незгоду партнерів, від ухвалення антиющенківського пакету законів спільно з Партією регіонів.

Сьогодні Тимошенко може розраховувати на комуністів, які завзято голосують разом з БЮТ і фактично є четвертим, негласним учасником нової більшості.

Щоб вплинути на Петра Симоненка, Банкова перейшла у наступ – у вівторок був визнаний персоною нон-грата в Україні Костянтин Григорішин, який не лише підтримує комуністів, але є також кумом Миколи Мартиненка – людини, що багато зробила для створення коаліції трьох і зараз має всі шанси стати новим керівником фракції НУНС.

Єдиний політичний вихід, який залишається у Банкової – це сподіватися, що Тимошенко згорить у вогні економічної кризи, а Ющенко очолить настрої населення під час акцій масових протестів. Правда, тут у нього є конкурент в особі Віктора Януковича, який буде йти в президенти з посади лідера опозиції та аналогічним комплектом критичних гасел.

Але найбільшим відкриттям сезону стала відверта підтримка коаліції трьох з боку політичного партнера і прихильника Віктора Ющенка – лідера групи «Приват» Ігоря Коломойського. Його прямих «представників» у парламенті Ігор Палиця був одним з активістів по створенню нової більшості.

– І що ви тепер будете делать? – допитався Палиця у Віктора Тополова, члена «Єдиного центру», який так і не зміг проштовхнути дострокові вибори.

– А що делать?! Ничего не буду делать! – спалахнув Тополов. – Я тільки прошу їх поскорее исключить меня из фракции...

– А Ющенко?

– А Ющенко надо немедленно отрещиваться от этой власти, – влевнено заявил Тополов. – Другого выхода я не вижу.

Мустафа Найем,
Сергей Лещенко
pravda.com.ua

Криза очима Банкової.

Секретні матеріали

До редакції «Економічної правди» потрапила презентація Віктора Ющенка, яку він демонстрував фракції «НУНС» під час засідання в четвер, 11 грудня. Твердження, що економіка України дійсно постраждала від кризи, не є вигадкою політиків. За даними економістів секретаріату, економіка найближчим часом переживатиме ще глибшу рецесію, ніж та, до якої нас готували в уряді.

Спершу голова держави навів цифри, які вже не перший день в усіх на устах.

За даними президента, в серпні почалося стрімке падіння реального валового продукту (ВВП) країни. У вересні сукупне виробництво впало з 10,9% (серпень до серпня 2007) до 5,5% (до вересня 2007). У жовтні, вперше з 2000 року, Державний комітет статистики зафіксував падіння ВВП до відповідного місяця минулого року - на 2,1%.

Для порівняння, у жовтні найгіршою за останні часи 2005 року він зріс на 2,2%. У 2006 та 2007 роках показники були 9% та 7%.

Більше за всіх постраждала промисловість. Вона перейшла «у мінус» ще в серпні: падіння склало 0,5%. Вже у вересні воно склало 4,5%, а у жовтні обвалилося до -19,8%. Саме тому промисловість першою заявила про великі звільнення та перегляд доходів робітників.

Як саме почуватимуться найбільші підприємства країни, читайте у серії матеріалів «Економічної правди» «Олігархи під час кризи».

Неважко здогадатися, що падіння продовжиться й далі. У першому кварталі, за прогнозами президента, падіння реального ВВП складе від 7% до 10%. Звісно, у грошовому вираженні ВВП може навіть не впасти, а зрости: за рахунок інфляції. Але це не втішає. Ціни зростають, а фізично продукції та послуг вже виробляється набагато менше.

І такі прогнози, на жаль, виглядають більш реалістичними, ніж оголошені урядом -2% в річному вимірі.

Також, за оцінками економістів президента, план по доходах загального фонду державного бюджету за підсумками року буде таки перевиконано. Незважаючи на недовиконання майже на 7 мільярдів гривень, за підсумками року бюджет буде перевиконано на 10,68 мільярдів гривень за рахунок надходжень за перші 10 місяців.

За оцінками Віктора Ющенка, в листопаді «недобір» склав 2,1 мільярда гривень, а в грудні досягне 4,9 млрд. грн. Ще якийсь мінус, напевно, буде за доходами спеціального фонду бюджету.

Різно впали доходи, які приносила митниця. Звісно, вона вже на 11,3% перевиконала річний план збору грошей за перші місяці цього року, коли населення активно купувало автомобілі та імпортовані товари, а в Україну завозилися газ та нафтопродукти. Але це було дуже нездорове явище: держава не може жити за рахунок митниці.

Сьогодні безглуздий «перекіс» зник, але він не перекривається доходами, що збирають податківці. 8,6% склало недовиконання плану збору податків

станом на 8 грудня. Зменшився імпорт, зовнішні ціни та оберти економіки країни, впали збори ПДВ. Про податок на прибуток підприємств у найближчі два роки можна буде взагалі забути.

Отже, яким би оптимістичним не був бюджет на 2009 рік, його з високою вірогідністю доведеться секвеструвати - скорочувати.

Ющенко прогнозує зростання дефіциту бюджету за підсумками 2008 року на рівні 29,4 мільярдів гривень, замість планових 17,9 мільярдів, за рахунок «дірки», що виникла у державному пенсійному фонді.

Багато хто недоотримає бюджетні асигнування вже цього року. Станом на кінець листопада мінусове сальдо держбюджету склало 17,9 млрд. грн. Фінансувати цей дефіцит бюджету немає чим: Нацбанк не може без кінця купувати облігації Мінфіну. А приватизації цього року нема, як її може не бути й наступного. Отже, єдиним шляхом вирівнювання доходів та витрат є секвестр бюджету вже цього року.

Є ще один стимул не витратити гроші з бюджету: вони знадобляться на закриття «дірок» у Пенсійному фонді. На кінець листопада «мінус» там склав 15,8 млрд. грн. Але частину грошей Пенсійний вже отримує від держави, і реальний «мінус» складає 29,4 мільярди. Ця дірка 2009 року навряд чи зменшиться.

Але, за інформацією «Економічної правди», зараз відбувається явний протилежне. Робиться все, аби видати якомога більше грошей з бюджету. Зокрема, різко спрощена процедура державних закупівель - дозволяється не проводити тендер.

Крім державного, суттєво від кризи постраждали місцеві бюджети. І якщо раніше кількість невиконаних бюджетів у середньому не набагато перевищувала 50, то за підсумками грудня кількість невиконаних місцевих бюджетів може вирости до 598 з 691, або 85,1%.

На початку 2009 року в Секретаріаті прогнозують ще більш розбалансований бюджет. Тільки захищені статті витрат в першому кварталі складають 41,7 мільярдів, тоді як рівень доходів прогнозується на рівні 36,2 мільярдів. Тобто, навіть без урахування незахищених статей бюджету, його дефіцит не буде менше 21 мільярда гривень.

Отже, є велика проблема подвійного дефіциту. І це якщо гроші будуть витратитися лише на захищені статті - умовно кажучи, на «соціалку». Ні про яку допомогу економіці навіть не йде мова.

Загальний дефіцит коштів державних фінансів 2009 року прогнозується на рівні не менше 82,5 мільярдів гривень. За новим курсом долара, це

трохи більше 10 мільярдів доларів: тобто для покриття буде достатньо лише двох третин кредиту МВФ.

Звідки фінансувати ці діри? Є лише три джерела. Перше - приватизація. І це дуже «тонке» питання, тому що всі інвестори будуть розуміти, що в Україні бракує грошей. У таких умовах ніхто не заплатить високу ціну на ті ж Одеський припортовий чи «Укртелеком».

Отже, взагалі краще не продавати нічого. Друге джерело - запозичення. Але зовнішні ніхто більше, ніж вже дали, не дасть. А внутрішні теж ніхто не стане давати, тому що у банків, які купують ОВДП, банально немає грошей.

Отже, залишається третє джерело - емісія НБУ. Так, воно заборонене законодавством, але існує легка схема обходу заборони.

Якщо бути відвертими до кінця, і ці три джерела не задіяні, то залишиться одне: затягти паски і протягом року зовсім не підтримувати з бюджету нікого, крім населення. Але це неможливо, бо чиновники хочуть не лише вкрасти, але й банально профінансувати купівлю світла, тепла, води, а також працю людей. Отже, треба шукати гроші.

Робота економістів президента торкнулася також і девальвації національної валюти. Тут гривня - серед світових лідерів. За цим показником Україна випередила навіть більш «кризові» країни, такі як Чілі та Індонезія.

Ні про яке зміцнення курсу гривні в таких умовах не може бути й мови. Президент прогнозує: щомісяця резерви Нацбанку будуть зменшуватися на очач. За 2009 рік, за сценарієм голови держави, резерви можуть зникнути як такі.

За умови, якщо всі заплановані боргові зобов'язання будуть повернені. А саме, 16,8 мільярдів доларів боргів банків, 3,1 мільярд держави та 9,8 мільярдів підприємств та фізичних осіб.

Найнегативніший сценарій припускає, що на кінець 2008 року резерви втримаються вище ризику, яку затвердили за меморандумом з МВФ: залишиться близько 30 мільярдів доларів. А ось на кінець грудня 2009 року резерви без врахування кредиту Фонду складуть майже «мінус» 17 мільярдів доларів. Причому, власна валюта НБУ закінчиться в липні. Далі втриматись на нулі допоможе лише кредит МВФ саме на 16,8 мільярдів. Ось звідки взялася ця цифра.

Це є похованням мрій про витрачання грошей МВФ на фінансування дефіциту державного бюджету. Але також це є похованням байок Нацбанку про зміцнення гривні. За класикою економіки, це навесні НБУ повинен буде здійснити стрімку девальвацію вітчизняної валюти. Це неминуче викличе дефолти за зовнішніми зобов'язаннями, а також збанкрутіття багатьох банків та підприємств. Але такою буде ціна збереження резервів та подальшої цінової стабільності в країні.

Звісно, це все станеться за найгіршим сценарієм: коли всі кинуться повертати борги. Але він є реальним, судячи зі слайдів президента. Звичайно, держава та бізнес будуть намагатися реструктурувати борги, щоб скоротити відтік валюти. Це буде означати масові дефолти українських компаній та банків. Але безумовно, абсолютно всі цього зробити не зможуть. Отже, зменшення резервів НБУ таки відбудеться, і досить велике. А це означає підвищений попит на долар протягом всього року. У таких умовах курс не зміцниться.

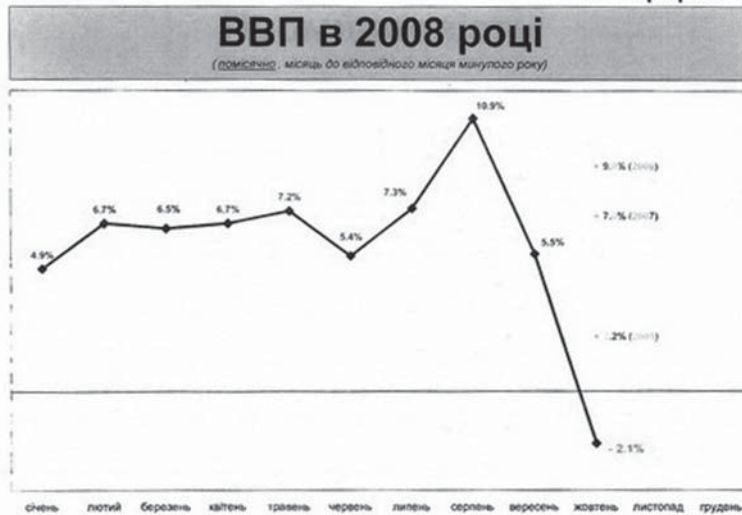
За песимістичним сценарієм, 2009 року на Україну чекають величезні дефіцити державного бюджету та Пенсійного фонду. Також дуже ймовірно, що Національний банк цілком витратить свої валютні резерви та запозичені у МВФ гроші, а гривня дуже сильно девальвує.

Цей сценарій є не фантастичним, а дуже реальним. Уряд та парламент поки не зробили вирішальних кроків для вирішення головних проблем в економіці, та не назвали джерела наповнення бюджету грошима.

Отже, у 2009 рік Україна входить у стані невизначеності та з перспективою тотального краху. Звичайно, реальність буде дещо м'якшою, але наскільки саме - зараз важко сказати.

Економічна правда
Фото Михайла Марківа
epravda.com.ua

Графік 1

Графік 2

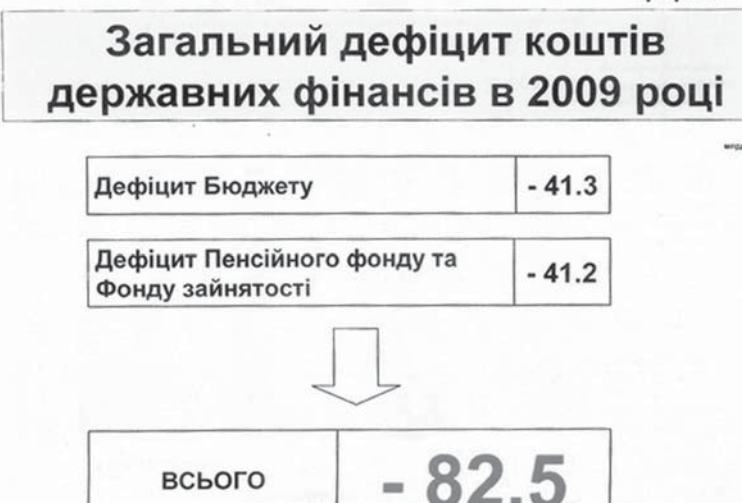
Графік 3

Графік 5

Графік 11

Продуктова полиця, де зуби лежать

Напередодні новорічних свят ціни на продукти суттєво не підвищуються. У новому ж році українці економитимуть на харчах, а виробники — на якості

Криза гасить «світло в кінці тунелю» для українців

Українці песимістично оцінюють свої особисті життєві перспективи на найближчі роки у зв'язку з економічною кризою. Про це свідчать результати опитування, проведеного Інститутом Горшеніна.

Так, лише п'ята частина опитаних вважає, що зміни будуть позитивними. Погіршень очікує майже половина опитаних (46,6%). Оцінка життєвих перспектив тісно пов'язана зі змінами у доходах людей: оптимістичні уявлення у тій невеликій частині респондентів (4,3% опитаних), чий дохід останнім часом зростає. Песимістичні уявлення про майбутнє — у тих 45,6% респондентів, чий дохід зменшився. Водночас опитування показало, що економічна криза торкнулася вже 77% громадян України. 79% опитаних відчували на собі підвищення цін, 29% респондентів скаржаться на випадки затримки зарплати. Понад 20% опитаних вказали на зменшення зарплати. У сім'ях 14,8% респондентів хтось втратив роботу, а 6% опитаних вказують на припинення роботи підприємства, на якому вони працювали. Не торкнулася криза 12,7% респондентів, хоча жодних наслідків її зовсім не відчують лише 2,4% опитаних. Водночас експерти зазначають, що понад усе люди бояться не втрати роботи чи заощаджень, а істотного зниження рівня життя, тобто купівельної спроможності. 25% працюючих респондентів вважають, що внаслідок кризи їхнє підприємство втратить свої позиції, 5% — що збанкрутує. 30% не можуть визначитися з відповіддю, що буде з їхнім підприємством через рік-два, що теж не можна оцінювати як оптимістичний настрій. Близько 40% респондентів зберігають оптимізм, характеризуючи завтрашній день своїх підприємств. Перспективи державних і приватних підприємств оцінюються респондентами приблизно однаково, а у власників бізнесу надій на майбутнє більше. Дослідження «Соціальна захищеність українців» було проведене з 25 листопада по 5 грудня. Всього було опитано 2000 респондентів у 160 населених пунктах, які репрезентують доросле населення України, віком від 18 років. Похибка репрезентативності дослідження не перевищує +/-2,2%.

pravda.com.ua

«Працюємо на холодильник!» — такий висновок робить переважна більшість українців, дивлячись на цінники в супермаркетах та базарах. Колись доступні продукти на очах стають приємною харчовою ностальгією, а на носі новорічні та різдвяні свята — гулянка для шлунка, а відтак — смерть гаманцеві. Щоправда, експерти запевняють: хвиля здорожчання продуктів харчування вже в минулому. Більше нових страшних цін на продукти ніхто не малюватиме (навіть на Новий рік!), адже їх і за нинішніми не надто купують. І якщо на новорічні свята відчутно збіднілі українці все ж нашкодять грошей і гульнуть традиційно, то після в магазинах і на базарах настане повний штиль. Виробники ж, стримуючи ціни, економитимуть на якості своїх продуктів. Отож, дешева «паперова» ковбаска, ласкаво просимо в 2009 рік!

Найгірша торгівля за вісім років знизить ціни

«Бізнесвумен» баба Вера з одного із поліських районних центрів потерпає від кризи — її знаний у всьому місті самогон користується віднині значно гіршим попитом. «Канешно, я відчуваю кризу, — бідкається «вітчизняний товаровиробник». — Ось у мене хлопці, постійні клієнти, як ішли на роботу — брали «чекушку», з роботи верталися — ще одну купували. А тепер асфальтний завод стоїть — клієнтів немає. І торгу нема. А дільничний все одно за «зарплатою» регулярно приходив, ще й ціну підняв — і криза йому, гаду, по цимбалах».

Не надто тишити торгівля і продавця столичної продуктової ятки Валентину Іванівну. «Торгівля ніяка! — скаржиться жінка, перебираючи зіпсовані фрукти. — Наполовину скоротилася, якщо не менше. Ось ми запасилися на зиму морквою, картоплею, а люди не беруть взагалі — шукають де дешевше. Хазяїн щодня ціни переписує. Ось іще два тижні тому ізюм коштував 17 гривень, тепер, гляньте, — 21. Яйця влітку скільки коштували? 3 гривні! А тепер — аж 8,50». Перебірливих покупців Валентина Іванівна розуміє — сама така: мовляв, жити стало важче, ось люди й економлять.

Криза вкрай негативно позначається на рівні споживання українців — попит уже впав до показників 2000 року. Відтак продавці і товаровиробники харчів самі зацікавлені у стримуванні цін. Що, власне, вже і відбувається. «Зростання цін на продукти харчування якщо і буде, то дуже помірне. Найбільша хвиля здорожчання вже у минулому, — прогнозує керівник групи експертів Асоціації «Клуб аграрного бізнесу» Володимир Лапа. — А взагалі я не виключаю, що ціни знизяться, — особливо після новорічних свят. Адже на більшість видів продукції виробники вже знижують ціни. Це означає, що рано чи пізно це зниження має докотитися і до споживача. І така ситуація спостерігатиметься щонайменше до квітня-травня».

Із паном Володимиром погоджується і керівник аналітичного відділу «Консалтингової агенції ААА» Марія Колесник — мовляв, продукти харчування істотно не дорожчатимуть навіть перед Новим

роком. «Зараз, перед святами, всі намагаються стримати ціни і знизити їх. Щороку на свята продукти дорожчають (на відміну від закордонних країн, де завжди падають ціни). Це тому, що є збільшений попит. Цього року суттєво збільшеного попиту очікувати не слід. Тому й ціни ніхто завищувати не стане», — переконана експерт.

Борошно і крупи подешевшають, а риба — подорожчає

За даними Держкомстату, в листопаді на продукти харчування та безалкогольні напої ціни хай і не значно, але зросли — на 0,2 відсотка. Найбільше подорожчали яйця — на 9 відсотків (хоча експерти і не бачать реальних підстав для цього). На 2–5 відсотків зросли ціни на молоко, вершкове масло, сири, тваринні жири, рибу та продукти з риби. Водночас майже на 2–8 відсотків знизилася ціна на олію, овочі, м'ясо птиці, свинину, рис та цукор. Фхівці прогнозують, що ціни неодмінно падатимуть і надалі — практично на всі види продукції.

«М'ясо вже дешевшає — це наслідок рекордного в історії України імпорту. До того ж реалізація знижується. Сільгоспвиробники мусять продукцію реалізувати за заниженою ціною, адже для них важливі обігові кошти», — запевняє Володимир Лапа. У супермаркетах повно мороженої імпортової яловичини по 30–40 гривень. Водночас якісна домашня телятина на базарах коштує по 60–70 гривень. Свинина дешевше — за 40 гривень можна купити непоганий кілограм м'яса. І виробники готові ще спускати ціни — товар швидко псується, і краще заробити менше, ніж нічого.

Курятина — найкращий «друг» небагатих українців, — очевидно, переживатиме пік своєї популярності. Україна, між іншим, на шостому місці в рейтингу любителів «ніжко Буша». Тому ціна на курятину, як і попит на неї, лишатимуться стабільними. Так само не прогнозують експерти відчутних цінових коливань на молочні та хлібобулочні вироби.

Не надто зростатимуть ціни після новорічних свят на фрукти та овочі — зараз попит на них дуже низький. Хоча ціна, скажімо, на цибулю та капусту на 50–70 відсотків менша за минулорічну.

Чи не найдорожчими для новорічного столу українців стануть традиційна «червона» риба та ікра — вже зараз ціна найдешевшої баночки «червоного золота» сягає 40–50 гривень. І передумов для здешевлення ікри немає. «Що однозначно буде дорожчати, так це імпортовані товари — їхня ціна зростатиме через курсову різницю. Перш за все, йдеться про рибу та ікру, — запевняє Марія Колесник. — І постачальники закладають у ціну не тільки «доларову» різницю, а й свої ризики». Несуттєво може подорожчати і алкогольна продукція вітчизняного виробництва — «ходовими» відтак стануть дешеві види горілки (а це не менше 14 гривень).

Українці економитимуть після свят

Для виробників і торговців новорічні свята — тимчасовий шанс покращити свої фінансові справи, поживати торгівлю. Але й вони не вплинуть на загальну картину попиту. Столичний продавець Валентина Іванівна вже знає, коли почне економити на продуктах: «Я оце своїх домашніх ще на Новий рік і Різдво побалую, а потім усе — зуби на

полицю. Хто його знає, як далі буде? Треба гроші збирати на «чорний» день».

Подібну поведінку для більшості українців прогнозує Марія Колесник. «Економити на продуктах харчування українці почнуть після новорічних свят, — запевняє пані Марія, — найбільшого зниження спаду попиту варто очікувати в січні-лютому наступного року». Це й не дивно, адже експерти прогнозують відчутне падіння реальних доходів громадян. Соціологічні опитування свідчать: частка тих українців, які збираються економити на продуктах харчування, уже суттєво збільшилася — до 53 відсотків.

Марія Колесник переконана, що українські споживачі здебільшого відмовлятимуться від дорогих продуктів і обиратимуть ті самі товари, але з більш дешевого сегменту. Вже зараз деякі торговельні мережі відзначають: українці віддають перевагу дешевій продукції. Супермаркети намагаються відповідати споживачьким інтересам і проводять акції зі зниженням цін на популярні товари. На думку експертів, ця тенденція ставатиме все помітнішою.

Постраждає «кондитерка», дорога «молочка» і копченості

Такий відчутний спад попиту для харчової промисловості — небезпечна тенденція. «Спад виробництва харчової продукції, якщо подивитися на дані Держкомстату, вже відчувається. Це при тому, що попередні роки майже на десять відсотків виробництво зростало. Зараз цього зростання немає, не виключено, що за підсумками цього року буде зафіксоване падіння», — зазначає Володимир Лапа.

«Першими наслідки падіння попиту — десь у лютому — відчують кондитери, — запевняє Марія Колесник. — Перед Новим роком попит буде, але в порівнянні з минулим роком — значно менший. Через те, що скоротяться корпоративні закупівлі подарунків для дітей. А після свят кондитерам доведеться сутужно — треба буде переорієнтуватися на дешевшу продукцію. Другими постраждають від кризи і низького попиту виробники м'ясних виробів — дорогих копченостей. Пиво, морозиво теж не матимуть попиту. Погано купуватимуть дорогі молочні продукти — йогурти, сиркові десерти. Якщо люди братимуть кефір, обиратимуть просто звичайний кефір, без біодобавок, які впливають на ціну». Стрімке падіння попиту спостерігатиметься й на консервовану продукцію та соки — без них пересічні українці уже вміють обходитися.

Якість падатиме разом із цінами

Усі ці тенденції не додають здоров'я українській харчовій промисловості. Серйозні проблеми вже відчуває м'ясопереробна промисловість — під загрозою опинилися підприємства-гіганти. Не в кращому стані й молочна галузь.

Підприємства мусять викручуватися в умовах кризи — хто як може. «Пропонований асортимент продукції буде змінюватися, — прогнозує пані Марія. — Повної відмови від нього не буде, але в кількісному розподілі зміни будуть безумовно».

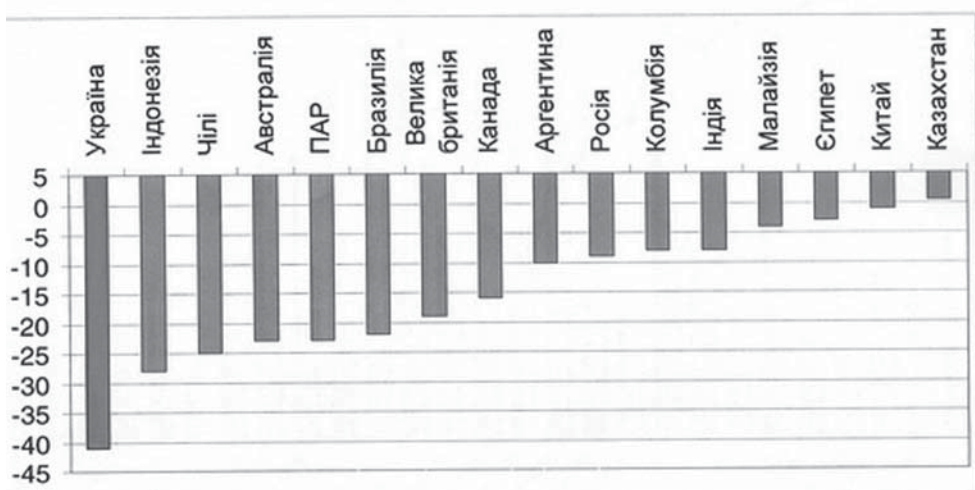
Ще одна вірогідна проблема — це погіршення якості пропонованої харчової продукції на тлі зменшення цін. Враховуючи, що фактично немає державного контролю за вмістом продуктів, ми цілком можемо отримати більше сої в ковбасі, а в маслі — рослинного жиру. «Виробники будуть заощаджувати на всьому можливому, — прогнозує Марія Колесник. — На товарозамінниках, на якості. І намагаються зменшити обсяг чи вагу продукції в упаковці, лишивши ціну старою. Баночку того ж йогурту, яка буде на перший погляд звичною, насправді намагатимуться увігнути і зменшити вагу продукту на кількадесят грамів».

Марина ТКАЧУК
umoloda.kiev.ua

Графік 13

Девальвація гривні в порівнянні з валютами інших країн

Зміни щодо долару США з 1 жовтня 2008 року до 1 грудня 2008

**Особа перша — відома.
Від особи другої — засліплення**

Перші ролі їм визначив Майдан без надуми. Президентство Віктору Ющенкові дісталось з таким пакетом обмежень, що багато хто запитував: «А чи варто було йти на такий смертельний ризик заради такого сумнівного портфеля? І чим приваблива та спадщина після Кучми? Адже Україна була посміховищем у світі, представлена там нелегальними заробітчанами, а тут — легалізованими злодіями при владі. І де та команда Президента? Адже з гостей трибуни команди не зробиш».

Про Першу особу ми знали майже все. І про походження, і про помітні принципів дії Ющенка як Прем'єра, якому народ вірив, про благословення матері, про перший виступ на Співочому полі, і про те, як серце матері не витримало синових випробувань. І про підступну дезінформацію «сітковичів» навколо отруєння. Знали й те, що доза отрути була достатньою, щоб повалити середнього чоловіка, вивести його з президентських перегонів. Нарешті на очах у всього народу протягом першого, саме того, вирішального року, відбувалися якісь броунівські рухи, що нейтралізували рухи Президента.

А про Другу особу, окрасу Майдану, ми знали тільки те, що було в її завжди бадьорих і переможних виступах. Була в обігу цікава книжечка про леді Ю. Вона більше зачаровувала, ніж прояснювала. Що стосується історії «Єдиних енергетичних систем України» і «Газпрому», ціни на російський газ — це вічний український Гільгамеш, на який народ не знає як реагувати, а просто вірить: Юля не підведе. Хоча й міг би обуритись: чоловік, котрий стежить за ростом своєї пенсії від 35 гривень до 590 гривень, не пристосований до того, щоб стежити за мільярдами українських боргів за газ, і не дуже хоче на своїй плечах нести ті борги. А от БЮТ йому подобається: по-перше, партія під особу — то ніби ясніше, ніж партія під програму. По-друге, виступи цієї особи зачаровують. Правда, надворі псується погода, ростуть ціни, і всяка оптимістична риторика дедалі більше нагадує невиліковну більшовицьку хворобу. Відомо, що більшовикам ніхто не вірив, і вони самі собі теж не вірили. Слово їхнє було розраховане на засліплення і заспокоєння.

Гра зі спокусами

Однак навіть не тією успадкованою хворобою нашкодила собі Юлія Володимирівна. Українцям імпонує, коли окраса Майдану позиціонує себе як українська Маргарет Тетчер. Так хочеться вірити! Тільки треба нагадати, що «залізна леді» по-англійськи дотримувалася принципів, навіть коли це було їй не вигідно. Власне, на мужності утверджувати пріоритет закону і принципів творитись авторитет лідера. На самих блискучих дотелях із броводу опонента, обтяженого кримінальними звичками юності, характер не окреслиш.

У 2006 році Юлія Володимирівна переступила межу своїм альянсом із комуністами і «регіоналами» задля сезонних цілей. Для зухвалої жінки така гра зі спокусами в наш час вибаглива, навіть цікава. Але політика високого рангу то відразу відсуває в другий ряд. Переступ принципів став очевидним, оскільки в усіх вухах ще дзвеніло блискуче визначення Юлією Тимошенко суті Партії регіонів, партії комуністів, а також стосовно парламентської республіки при нинішньому жалюгідному складі парламенту. У такій компанії парламент прийняв закон про Кабмін. То був не просто переступ межі, то демонстрація змішування. Через невиробленість нашої політичної думки ті кроки не отримали належного аналізу, щоб він став у науку нащадкам. Якось переключили і забули той сором як кон'юнктурний маневр.

Сигнал повторився 2 вересня 2008 року — чомусь синхронно з операцією Москви проти Грузії. І знову БЮТ був у тій компанії — поза принципами і законами країни. Які мотиви можуть довести політика до такої самозневаги? Трон? Навіть підтримувані традиціями трони тримались на міцних опорах принципів. А тут йшлося лише про перше місце в державі.

«Чого Івась не навчився...»

Важко, дуже важко зрозуміти людину, яка просто хоче влади. Я припускаю, що для колишнього злодія влада була голубою мрією на нарах: «Власть і баба». До речі, влада в Євангелії — то привілей, дарований дияволом за поклоніння йому. Але що привабливого у владі для багатой красивої жінки, яка любить думати про щастя перемоги? Тільки не про те, куди вести країну, ослаблену і зневірену, зі скорумпованим політикумом і дезінформованим народом. Адже на лікування цих недуг потрібно геніального цілителя і самозреченого служителя, який маневрує між посткомуністичною елітою, куди входять обуржувані комуністи, колишні стукачі й рецидивісти, легалізовані злодії й вишколені спекулянти. А на гегемонію претендують осміяні Майданом персонажі совково-антиукраїнської політики, які замість програми оздоровлення народу пропонують знов боротьбу двох регіонів, двох православних церков, двох державних мов і т. д.

Звичайно, можна було б нагадати про здоровий глузд, можна говорити, що влада — ніщо, якщо вона не служіння, а висмоктання і ворогування. Можна говорити: «Вам випав історичний шанс створити собі добре ім'я». Перетягування ковдри — то вульгарне заняття бомжів, а створення клімату довіри — то шляхетно. Що сіяння гніву і страхів, то діло лукавого, а творення любові — то діло Боже. Але немає творення, який би так говорив. З нього будуть сміятися. Чому? Бо чого Івась не навчився, того Іван не буде знати.

Тому треба твердо називати речі своїми іменами. Щоб було страшно, що на вас дивляться мільйони очей і наскрізь бачать. Нині мучать Україну не так матеріальні злигодні й кризові стреси, як

безсоромність і неповага політиків. Люди вимикають приймачі, щоб не чути засідань Верховної Ради. Люди не вірять, що там може бути щось вище, ніж боротьба за владу маленьких владолюбців. Хоч би про що там говорили, люди запідозрюють шкурний інтерес.

Чи є кого поставити поруч із Ющенком?

У такій атмосфері — без любові, віри і взаємної довіри — колотили «антикризову коаліцію», по суті, антипрезидентський альянс. Ніхто не знає, чи мають вони свої якісь ідеї, несумісні з президентськими, ніхто не чув їхніх ідей. Ніхто не знає, чого вони хочуть, окрім посади Президента.

Що стосується самої особи легітимно обраного Президента України, то ніде серйозної критики на його адресу не було. Хоча постійно є слизкі натяки в стилі газети «2000».

Звичайно, на тлі путінської влади ліберальний режим в Україні слабкий. Пост Президента виглядає беззахисним. Укази Президента падають у вату. А народ хоче сильної руки і послуху навколо глави держави. Народ законно вимагає, щоб діяли закони і суди. Народ чекає радикальних реформ.

Те, що Віктор Ющенко політик першого ряду — усі відчують. Саме тому стає ніяково, коли він потискає руку лідерові непристойної партії, обіймається з «митрополитом», за яким тягнуться кримінальні справи, говорить про рішення суду, купленого, як бик на торгу. І нагороджує орденом невпійманого злодія. Звичайно, демократія вимагає толерантності. Однак ми не маємо права забути епізод у Празі, коли раптом скористалися французькою абеткою, бо президент США не хотів сидіти поруч із Кучмою...

Утвердження конституційних і демократичних принципів, припинення силових методів належить до пріоритетів політики Ющенка. Коли говорити про національні масштаби і культуру мислення, то в нас нема кого поставити поряд із ним. Тобто є люди, які можуть говорити на подібні теми, але то буде текст, а не особа, яка переживає, думає, шукає. Часом говорять: «Перший український Президент, за якого не соромно, але його більше б оцінили десь у Данії». Очевидно, багато ворогів у Віктора Ющенка — не за його м'якість, а за твердість у постановці стратегічних національних питань. І то ворогів різних категорій.

У советські часи був закон макітри. Номенклатура — то наче макітра з варениками. Усі купаються в маслі, макітру постійно трусять, але як котрийсь вилетить, назад у макітру вже не покладуть. Більшовицьке «очищення», але хоч якесь було. Тепер тому, хто вилетів, не страшно: навіть геть чорний, він повертається в макітру. Навіть із репутацією Медведчука він потрапляє в масло поряд із БЮТ. Минувало забувається. Стукачі, провокатори, спекулянти всіх країн, єднайтесь!

Для їхнього натхненника й організатора вони всі однаково корисні. Треба собі ясно усвідомити, що ми живемо в посткомуністичній країні, де ще живі, навіть дуже живі професійні гонителі за українську самосвідомість. За українську само-

Особистості Першого ряду

Чому в Президента України так багато ворогів

У різних країнах Перша особа має різне значення. Наприклад, слово Англія говорить світові так багато, що ім'я і характер Першої особи додає небагато. А про Кубу десятиліттями говорили як про Фіделя Кастро. Про Україну світ знає мало. Після Першої світової війни то було якесь політичне новоутворення як результат падіння Російської імперії. У советській інформації це був великий сільськогосподарський і промисловий район зі старанно прихованою історією. Яким би не був яскравим український спалах після розпаду СРСР, для світу то — «парад суверенітетів», за іронічною формулою російських ЗМІ. Найяскравіше засвітилася Україна 2004 року. То була світова слава України, засвідчена в телевізійних екранах. Дві постаті визначали обличчя Майдану. Драматична постать напівотруєного переможця президентських виборів Віктора Ющенка і чарівна окраса трибуни Майдану — Юлія Тимошенко.

свідомість вони судили як за злочин. А за позитивні висловлювання про ОУН—УПА, за слово про організований Голодомор, за організацію релігійного життя, незалежного від Москви, — судили як за особливо небезпечний державний злочин. За роки незалежності вони звикли до нової риторики, але серйозна постановка питань національної пам'яті в них викликає агресію й оживляє звичні формули «ворогування з великим російським народом».

Для професійного офіцера КДБ Путіна і його команди така українська позиція неприйнятна і ворожа. Так само, як і була для них 17 років тому. І тут відбувається єднання на ґрунті спільної ненависті.

Треба також усвідомлювати, що у свідомості громадян Росії (значної мірою й України) підживлюється імперська схема історії, за якою московське царство ледве вимовляється, а київські князі іменуються російськими. При слабкості незалежних засобів масової інформації українському Президентові дуже важко проводити ці аксіоми національної самосвідомості в життя. А без впровадження їх незалежність в Україні виглядає як тимчасова фікція. В очах Заходу Україна без самосвідомості — неповноцінна нація, на зразок несамостійної особи, на яку покладатися не можна.

Чи розуміли це попередні президенти? На рівні вербальному — розуміли. Але на рівні засадничого принципу, на якому будується держава і нація, у них, як і у більшості населення, розуміння незалежності було побутово—етнографічним і політико—економічним.

Чи розуміють це теперішні борці за владу? Судячи з усього, розуміють на прагматичному рівні. Для них національно—культурні й релігійні цінності, питання національної стратегії є абстрактними. А питання входження України до Європейського Союзу є просто спокусливим. Звідси — політика на рівні флірту.

ГАСЛО ПЕРШОГО РЯДУ — «НЕ БІЙСЯ!»

Віктор Ющенко є першою постаттю національного масштабу в незалежній Україні й за глибиною орієнтації й за різнобічністю і за потенціями. Це відчують вороги, але цього не розуміють «патріоти». Бо в кожного з них — своя міра і, до речі, своя кандидатура на президента. Принаймні політичні кроки Президента України мені зрозумілі як принципово важливі й морально забезпечені. Те, що ці кроки — тверді, надає новій якості політиці Української держави.

Саме твердого кроку і ризику бракувало і бракує українським політикам, звичним звертатися до сильнішого сусіда, але не до Бога. Ієрархія цінностей визначає і сам ряд політичної еліти. Перший ряд немислимий без віри в Бога і його Закон, без національної гідності і честі, що викликає довіру народу. Звичайно, потрібні і другий, і третій ряд. Але Перший ряд — для осіб неодмінного принципу, вищих цілей — і з гаслом «Не бійся!»

Вони й винні!

Коли Юлія Тимошенко ввечері у вівторок приїхала привітати щойно обраного спікером Володимира Литвина, то зустріла у його приймальні Петра Порошенка. Вони обійнялися як старі друзі, наче ніколи не було на їх шляху 2005 року, телефірму на «Інтері» та слів про те, як «весь в соплях і сльозах забігає Порошенко...».
Якщо присутність депутатів в передпокоях Литвина пояснювалася легко, то Порошенко працює в іншій установі – Нацбанку. Але він мав привід бути тут. Порошенко приїхав до свого давнього друга як один з авторів операції, що дозволила обрати його головою Верховної Ради.

Гривня для експортерів

Юлія Тимошенко і Володимир Литвин прагнуть віддати посаду голови НБУ... Бізнесменів Петру Порошенку

Спікер Верховної Ради Володимир Литвин у своєму недільному інтерв'ю заявив: він прагне мати своїх представників у структурі виконавчої влади. Не одразу, не революційним шляхом, а поступово. «Наша позиція полягає в тому, що треба все вирішувати послідовно», – заявив новий голова парламенту. Втім, на думку пана Литвина, одну з «гілок» влади – а саме керівника Національного банку – треба пом'якшити невідкладно. Як відомо, нардепи хотіли послухати Володимира Стельмаха ще у п'ятницю, але його звіт перенесли до кращих часів. «Але тут зрозумілим стає, що на порядку денному виникне питання щодо можливої зміни керівництва Національного банку», – спікер озвучив добре зрозумілу тезу, що виклик голови Нацбанку у будівлю під куполом означатиме не що інше, як його відставку. Єдиний нюанс: спікер не має впливу на всіх без винятку нардепів і без підтримки більшості, насамперед Блоку Юлії Тимошенко, здійснити цю рокировку не вдасться.

Претензії до Володимира Стельмаха нині можна умовно розділити на професійні та політичні. Серед перших: його надмірна «чутливість» до бачень та побажань урядовців, а також намагання пристосувати валютний курс до політичного моменту. Саме намагання бути лояльним до Кабміну Юлії Тимошенко, прикриваючи деякі небездоганні з економічного боку ініціативи, квола реакція на ситуацію на валютному ринку, коли урядові послішання було невідповідним, може зіграти з головним банкіром злий жарт: саме надмірну слухняність йому й поставлять у провину.

З точки зору політичної доцільності на посаду головного банкіра існує інша кандидатура – нинішній голова ради НБУ Петро Порошенко. Саме цього політика й бізнесмена активно лобіює нещодавно обраний спікер. За кулуарною інформацією, колишнього активіста «Нашої України», знаного персонажа помаранчевого Майдану та героя гасла «Країні потрібен Литвин», як це часто буває у політичному істеблшменті України, єднає спільний бізнес. Тому «своя людина» у НБУ та «вірний друг» у Верховній Раді може стати каталізатором процесу, коли на Володимира Стельмаха перекинуть усі невдачі державної фінансової політики, аби звільнити місце для колишнього голови РНБО, який уже давно не працював на державній службі. Власне, Петро Порошенко, за нашою інформацією, доклав чимало зусиль, аби в крісло спікера сів не Плющ, а саме Литвин.

Лідерка БЮТ, до якої, за інформацією аналітиків, колишній заклятий ворог дрейфує давно й доволі успішно, радше за все підтримає ініціативу нового учасника коаліції. Ось як описує кореспондент «Української правди» епізод, коли Юлія Тимошенко особисто приїхала у Раду привітати Володимира Литвина й зустріла там Петра Порошенка: «Вони обійнялися, мов старі друзі. Наче ніколи не було на їхньому шляху 2005 року, телефірму на «Інтері» та слів про те, як «весь в соплях і сльозах забігає Порошенко [Юлія Тимошенко звинувачувала його у своїй відставці з посади Прем'єра. – Ред.]».

Заміна «Стельмах–Порошенко», попри усі допущені головою НБУ помилки у фінансовій сфері, за твердженням аналітиків, несе низку загроз для банківського сектору. Головна з них: Петро Олексійович є великим підприємцем. І як би не були юридично оформлені його бізнес-структури – на родичів, знайомих, в управлінні фінансової компанії – людина, яка визначатиме банківську політику, де-факто користуватиметься плодами цієї політики. Подібне «сумісництво» у розвинених країнах суворо заборонене, навіть натяки на тісні стосунки між головним банкіром та великим підприємцем означають прояв корупції та ведуть до швидкої відставки чиновника. Першим наслідком такого кроку для України може стати ускладнення нашого діалогу з міжнародними фінансовими структурами або переведення цих стосунків на так звану «корупційну» модель. А це, зважаючи на об'єктивний відтік інвестиційного капіталу в умовах кризи, може загальмувати надходження закордонних грошей через штучно створений суб'єктивний чинник. Як наслідок – оздоровлення економіки відкладається, а слабка гривня залишається.

Експортерам, до числа яких належить і Петро Порошенко, вигідна саме дешева національна валюта – чим нижчий курс, тим більший заробіток. Свого часу Петро Олексійович активно протестував проти рішення НБУ ревальвувати гривню з 5,05 до 4,85. Уже тоді було очевидно, що, крім економічного обґрунтування, така позиція голови ради Нацбанку несла у собі лобістські нотки.

Аналітики допускають: умовою БЮТ до нового керівника Нацбанку має стати лояльність до економічних ініціатив Кабміну. Скажімо, макроекономічні показники, які лягають в основу бюджету 2009 року, не можуть затвердити з двох причин: нинішній міністр фінансів Віктор Пинзеник пропонує не надто «солідні» цифри, а голова НБУ може не поставити свій підпис під явним популізмом.

Юрій ПАТИКІВСЬКИЙ
umoloda.kiev.ua

Десь поруч крутився і Юрій Луценко, який колись водив з вимогою відставки Литвина колони «України без Кучми», а тепер поспішав засвідчити йому свою повагу.

Тимошенко подарувала Литвину шестилітрову пляшку шампанського зі своїм портретом – корпоративний презент БЮТ. Тут же в сусідній кімнаті гостей новообраного спікера пригощали шипучим напоєм – достеменно невідомо, чи БЮТівського розливу, чи дом-периньонівського. Але святкувати перемогу в той вечір було зарано і легковажно.

Віктор Ющенко хоча привітав Володимира Литвина з обранням, однак спрямував усі зусилля на те, щоб поставити процес собі на користь.

Спочатку в четвер у секретаріаті президента відбулася зустріч фракції з почесним головою. Майже не торкаючись політичних питань, Ющенко змалював катастрофічну ситуацію в економіці. Вперше він виступав перед депутатами з мультимедійними матеріалами – за спиною президента встановили екран, на якому демонструвалися слайди.

За економічними прогнозами на Банковій, у першому кварталі наступного року ВВП впаде на 7-10%, загальний дефіцит бюджету і пенсійного фонду за цей період має скласти 9,6 мільярда.

Дещо зі слайдів, представлених Ющенком та матеріал на тему прогнозів секретаріату президента читайте на 3 с.

Протягом усього 2009 загальний дефіцит коштів державних фінансів сягне 82,5 мільярда. Країна «ляже» в прямому сенсі слова – і основний тягар за цей стан будуть нести ті сили, які уособлюватимуть виконавчу владу.

Можливо, цим була зумовлена фраза Ющенка, яку переказав журналістам Роман Зварич: «Президент висловив глибоку тривогу, що «Наша Україна», як учасник коаліції, не мала б відповідати за цю бездарну політику уряду».

Зварич також прямо заявив, що Ющенко виступив проти коаліції трьох. Однак за декілька годин перший заступник лідера фракції НУНС виступив з вибаченнями, що він неправильно зрозумів президента.

Насправді Зварич на Банковій усе правильно почув, просто сказав пресі зайво.

За інформацією «Української правди», у четвер Ющенко до вечора телефонував депутатам НУНС. Він намагався переконати їх не голосувати за коаліцію з блоками Тимошенко і Литвина, коли це питання буде винесено на засіданні фракції. Скріплене у вівторок 37 підписами рішення було доведено вважати недостатнім для підтвердження факту участі НУНС в коаліції.

Головним об'єктом обробки з боку Ющенка стали депутати, яких він досі вважав відданими собі – Герасенко, Каськів, Герасим'юк, Ткач, Костенко (останній хоча заявив на зборах фракції, що не підписався за коаліцію трьох – але кожен, хто має очі, може пересвідчитися в наявності його автографу).

Однак Ющенко телефонував не лише людям, які були до нього лояльні. Несподівано президент набрав телефон Миколи Катеринчука та навіть Анатолія Гриценка, з яким останній рік, після образливої відставки з Мінборони, він взагалі не спілкувався.

Про те, що Ющенко чіпляється за останню надію, свідчить і його зустріч з керівником київського осередку «Нашої України» Миколою Мартиненком і його соратником Валерієм Борисовим, який вже написав заяву про вихід з партії президента.

Ці двох не приховують свого негативного ставлення до дій Ющенка. І саме вони входили до числа людей, які реалізували обрання Литвина спікером і оголошення про створення коаліції.

У ситуації вибору опинився лідер фракції В'ячеслав Кириленко. З одного боку, комбінація Бориса Тарасюка, який самостійно підписав оголошення про створення коаліції, ударила по статусу Кириленка. Підтримати таку коаліцію для нього – це розписатися у власній непридатності. З іншого боку, не менш цинічно з Кириленком вчинив і Ющенко на з'їзді «Нашої України», позбавивши його влади.

При цьому Кириленко намагався звабити фракцію – якщо вдасться анулювати ситуацію з коаліцією, от це дасть право «категорично вимагати від Ющенка» відставки Балоги. Таке враження, що досі ці звернення були «недостатньо категоричні».

Вирішальне голосування за те, буде НУНС в коаліції чи ні, відклали на ранок п'ятниці. Однак засідання фракції було присвячено обговоренню проекту коаліційної угоди. Голосування перенесли на збори о 14 годині. Але це знову не мало результату. Питання відклали до понеділка.

Дехто з 37 підписантів пообіцяли відкликати автографи у разі відмови Тимошенко піти на їхні умови по коаліційній угоді. Ситуація повертається у вересень, коли формальною причиною для смерті коаліції стало небажання Тимошенко засудити Росію за агресію проти Грузії. Відтак навіть сумнівна процедурна підстава для створення коаліції – нинішні 37 підписів – у прем'єра можуть зникнути.

Люди, з якими говорив президент, не до кінця зрозуміли, яку альтернативу він бачить. Коаліцію з Партією регіонів Ющенко також назвав неприйнятною. Водночас Литвина як спікера визнав. Сказав, що оголошувати дострокові вибори не планує.

Єдине, що залишилося – президент хоче, щоб Тимошенко понесла покарання у вигляді падіння рейтингів в зв'язку з економічними колапсом, який насувається на першій квартал.

Водночас скепсис відносно Тимошенко Ющенко не переніс на міністра фінансів. За переказом очевидців, президент наполягав на збереженні цієї посади за Віктором Пинзеником, так само як глави Нацбанку – за Володимиром Стельмахом.

Власне, щоб мати можливість здійснити через парламент вотум недовіри уряду в будь-який момент майбутнього, саме тому Ющенко так прагнув обрати підконтрольного Банковій спікера в особі Івана Плюща.

Схоже, прем'єр також відчуває наближення неприємностей – тому встигла поділитися відповідальністю з... Джорджем Соросом. Саме його поради, за сенсаційним зізнанням прем'єра, вона втілює у постанови Кабміну і законопроекти уряду. І, в разі чого, можна буде на когось перекласти частину провини – так само як і на компанію Blackstone. Чому саме її було без тендеру залучено радником уряду – прем'єр так і не пояснила.

Відчувши, що Ющенко втратив контрольний пакет у фракції, Тимошенко пішла в наступ.

Вона внесла на посаду глави Фонду держмайна Андрія Портнова, хоча жодного розподілу посад в новій коаліції ще не було. Іншими словами, прем'єр явочним порядком забрала цей портфель до своєї квати.

І той факт, що НУНС не дав би всі голоси за Портнова, Тимошенко мало би обходити – здійснити це призначення прем'єр збиралася за допомогою голосів частини Партії регіонів та комуністів. Тобто застосували сценарій 2 вересня 2008 року – формально перебуваючи у коаліційному шлюбі з НУНС, досягти результату за допомогою сторонніх сил.

Це фактично Тимошенко визнала на брифінгу, який вона дала вперше за останні три тижні – з початком гострої фази кризи було змінено пар-супровід прем'єра, і вона припинила спілкування з журналістами.

Тимошенко повідомила, що Портнова було внесено «по спільній домовленості в коаліції». Однак, по-перше, кандидатура на Фонд держмайна була подана ще до оголошення Литвина на сесії. По-друге, проти Портнова виступають навіть ті нашоукраїнці, які поставили підписи на користь коаліції. І, по-третє, якщо врахувати усі 37 автографів НУНС, то до коаліції входить 211-213 депутатів – яких недостатньо для ухвалення жодного рішення.

Іншими словами, якщо Тимошенко насправді хоче дієвої коаліції трьох, а не лише вивіски, то їй потрібні не 37, а щонайменше 55 депутатів з Нашої України, щоб мати 226-мандатний мінімум хоча б із резервом в два-три голоси.

Однак без примирення з Банковою такої кількості союзників у «Нашій Україні» прем'єр акумулювати не зможе.

Ще більший ризик – зібрати 226 коаліційних не під голосування, а під коаліційною угодою. Шансів на це мінімум – тому тепер у БЮТ говорять, що коаліційна угода – це не обов'язково і не є конституційною вимогою. Хоча рік тому, коли коаліційній угоді не вистачало 10 автографів людей Віктора Балоги, Тимошенко була іншої думки.

Тим часом Тимошенко розповіла, що криза докотилася і до неї. Приводом стали події в Києві, де, на відміну від інших регіонів, вперше відбулося масове відключення від гарячого водопостачання в зимовий сезон.

– Чи є у вас гаряча вода? – запитали у Тимошенко журналісти. – Чи потерпають від цього міністри?

– Потерпають, потерпають, також не мають гарячої води... – відповіла прем'єр. – У мене, наприклад, два дні не було газу. Ну, власне, всі ми живемо сьогодні в Києві і споживаємо те, що робить мер Києва. Кияни стали заручником цієї неадекватної людини.

Неправдою у цій репліці є те, що Тимошенко не мешкає у столиці. Додому вона їздить у свій маєток, розташований на дамбі за Конча-Заспа, що відноситься до Обухівського району Київської області. І свої претензії прем'єр швидше мала би адресувати Вірі Ульяновцю.

Зате кому цього дня точно не пощастило, так це голові Верховної Ради Володимиру Литвину. Його квартира розташована у будинку на вулиці Садовій, що примикає до будівлі уряду. Повертаючись у п'ятницю ввечері з прес-конференції Тимошенко, кореспондент «Української правди» був свідком, як на під'їзд Литвина працівники жеку наклеїли оголошення «У вашому будинку буде відключене гаряче водопостачання».

У цей момент до під'їзду входив колишній депутат та віце-прем'єр Михайло Гладій. Побачивши це оголошення, він спочатку не повірив своїм очам. Коли комунальна працівниця переповіла йому текст, обурення Гладія не мало меж.

– Ви ж розумієте, це не моє рішення... – виправдовувалася працівниця жеку.

– Ідіть та їм наклейте це оголошення, – вказав Гладій на сусідню будівлю Кабінету міністрів і дав жінці пораду. – А ще краще – відключіть їм не тільки гарячу воду, а й туалет!

Єдине, що може заспокоїти Литвина в цій ситуації – його як спікера платники податків пожиттєво забезпечили маєтком в санаторії «Конча-Заспа». А там гарячу воду не відключають ніколи.

На фото:
Тільки в Тимошенко з цих трьох поки є рейтинг.
Віктор Чивокуна
Фото О.Прокопенка
pravda.com.ua

Страшна Вітчизна

Один із моральних авторитетів горбачовської «перестройки» професор Юрій Афанасьєв: самотній голос про Росію, що не перестала бути радянською імперією

Коли в нас говорять про новітню історію, яка починається з 90-х, звикли казати: «ліхіє дев'яності». Мовляв, чого там тільки не було, але здебільшого поганого — бо ж «ліхіє» роки. Ті роки, що були «до Путіна». Це досить дивно констатувати. А що ще більш дивно — чути, коли хтось в якомусь виступі стверджує, що все минуле Росії, в основному, переважно, головним чином — фальсифіковане минуле, яке подавалося з позиції пануючої влади, а зараз реконструюється, мобілізується в інтересах влади. Адже в деяких аспектах Росія, так би мовити, не виходила з минулого.

Я знаю шкільні та вузівські підручники, вузівську практику — я був ректором 18 років і за мету ставив зробити викладання історії на основі логіки та фактів неідеологізованим і політизованим, залучати останні досягнення історичної науки не лише російської, але й світової. Мушу сказати, мало що мені вдалося з цього. Ті завдання, які ставив перед собою навіть на такому обмеженому просторі університету, реалізувати не вдалося. Це не означає, що в цьому університеті практикували фальсифіковану історію чи ненаукову історію — там збиралися історики та філологи, які викладали окремі курси за найвищими стандартами. Але не вдалося перетворити університет в острівце, де історія викладається суто науково — там викладається «усіяє». А чимдалі — викладається історія, затребувана владою. Це як вступ до теми. А хотів би я розповісти про те, що собою являє Росія не як держава з визначеною міжнародною та внутрішньою політикою, а як соціум, сплав соціально-громадського устрою, настроїв влади, населення та еліти.

Так от, на мій погляд, за останні роки, після деякого соціального хитання, коли була відчутна й орієнтація на Захід, й оксиденталістська позиція, офіційно проголошена владою (це сталося у початковий період президентства Єльцина), почалися зміни, котрі завершилися врешті тим, що країна утвердилася у своїй традиційній російській радянській колії. Відбувся рух, під час якого Росія розвернулася, з точки зору цивілізаційної орієнтації, майже в протилежний бік: від західної демократії, відкритого суспільства з представницькою демократією, ринкової економіки тощо в бік авторитарності, диктатури, традиційної імперської позиції, в якій превалює традиційна для Росії зовнішня експансія й устремління до виконання месіанської ролі. Це стало фактом.

Хоч я і сказав щойно, що начебто відбувся якийсь розворот, утім якщо судити не з офіційних заяв чи декларацій Кремля, то ніякого повороту до традиційної російської колії, до звичної матриці владарювання начебто й не відбувалося. Тому що насправді, якщо не брати до уваги офіційні заяви та документи, навіть Конституцію (що не так мало і значить!), а спиратися лише на реальні процеси, події, реальні структури, виявляється, Росія з радянської ніколи й

не виходила. У 90-ті роки ніякої демократичної революції, як це прийнято вважати, не відбулося й ніяких демократів чи лібералів при владі в Росії ніколи й не було. Єльцин ніякий не демократ, і Чубайс із Гайдаром — не ліберали. По духу, за ментальністю, характером, ідеологією — це типові представники колишньої радянської номенклатури. І не лише вони, а й усі ті, хто прийшов до влади у 90-ті, були радянською номенклатурою. Крім того, ніякого стану переходу від Росії радянської, авторитарної, до Росії демократичної, повернутої в бік західних цінностей, теж не було. Це «намовляння», пов'язані з тим, як себе представили світу, як самі себе назвали ті, хто здобув владу.

У Росії влада, якщо її сприймати реалістично, адекватно, є владою нелегітимною і кримінальною. Обидва ці визначення можна обґрунтувати і довести. Вже в перші вибори Єльцин прийшов до влади децю сумнівим чином, хоча відбулися загальні вибори і вони не були фальсифіковані. А от щодо виборів Єльцина на другий президентський термін, у 1996 році, — вони були сфальсифіковані. Влада від Єльцина була передана Путіну більш ніж сумнівим шляхом. Це спосіб передачі влади, притаманний патримоніальній державі, — влада у спадок. Відтак вибори як інститут політичного життя де-факто були цілковито ліквідовані. На всіх сходинах: від висування кандидатів, реєстрації — до підрахунку голосів. Нинішні ігри Путіна — Медведєва з продовженням президентського терміну до шести років є очевидним пошуком способу чи механізмів остаточного переходу Росії до патримоніальній державі, іншими словами — триває пошук способу зробити їхню владу вічною. І треба сказати, пошук небезрезультатний. У багатьох султаністських країнах Середньої Азії та Закавказзя (додамо сюди і Білорусь) питання про вічність установлених там режимів уже вирішено. Це ілюстрація перспективи руху самої Росії.

Це ми говорили про нелегітимність влади в Росії. Друга властивість влади — її кримінальність — має багато різноманітних складових, насамперед спосіб приватизації, що насправді треба розглядати як спосіб захоплення чи викрадення національного надбання у приватну власність. Це все відстежено у великій кількості публікацій, статей, книг, які наводять яскраві приклади корупції й захоплення національного майна не якимись «випадковими» негідниками, а найвищими представниками влади. До цього мають відношення і президент Російської Федерації Путін, і прем'єр-міністр Медведєв. (Голос із зали: «Навпаки». — Ред.) Ну добре, навпаки, я не заперечую, це одне й те саме, немає ніякого значення, хто з них прем'єр, хто Путін. Я в якійсь статті навіть написав: «Путін і його президент Медведєв». Так от, випадок із ЮКОСом, який було збанкрутовано за безпосередньої участі Путіна. Активи компанії перейшли Сечіну,

котрий зараз «зам» прем'єр-міністра, щоправда, перейшли під іншою назвою. Медведєв на той час був головою Ради директорів «Газпрому». Два наших спеціалісти з «Газпрому» — Мілов та Немцов — випустили книгу, де доводять, що пропали з «Газпрому» 90 млрд. доларів, коли керував там Медведєв. (Доповідь Мілова і Немцова можна знайти за адресою www.nemtsov.ru — Ред.) Ну от... Я не настільки наївний, щоб зараз вам заявити: бачте, Медведєв, будучи на чолі «Газпрому», украв 90 мільярдів! Я цього не скажу, та й згадані автори не говорять. Вони пишуть просто: пропали 90 млрд. доларів, і це точно, і це знаємо не лише ми. Коли ці публікації виходять у світ, коли люди їх читають, думки працюють у всіх саме в такому напрямі: до корупції причетні перші особи держави, а не якісь другорядні чиновники.

Відтак було б природним очікувати бодай анонімної реакції з боку влади. Ну бодай напозір обуритися, спитати б: хлопці, що ж ви пишете, це ж наклеп! Нічого подібного. Реакція вибіркова. А саме: когось відстрілюють. Уже десятки людей застрелені — з тих, хто про подібні безчинства писав у ЗМІ. Я якось спитав у Бориса Немцова: «А чому з тобою нічого не роблять? Чим це пояснити? Політковську застрелили, яка про бязичи в Чечні писала, а ти спокійненько собі ходиш, на радіо виступаєш...» Він так трохи ступувався, а тоді каже: «А чого мене стріляти? У мене грошей немає».

Але це не один вияв криміналу. Ще один, страшний, — ця влада веде, уже зараз закінчує, війну в Чечні. Зараз газети мало пишуть про те, як Грозний було перетворено на кулу популу, про килимові бомбардування, про «зачистки» чеченців цілими селами, а все більше пишуть про те, як Грозний відбудовується і стає ошатним. Скоро про ту війну нічого й не прочитаєш у ЗМІ. Чечню віддали на відкуп князю, баю, хану Рамзану Кадірову. Він править цією республікою, наче своєю власною вочиною. Там не існує поняття права в принципі. Як до речі, у всій Росії.

Шановні колеги, не хотілося б, щоб у вас скалося враження, начебто все те, про що я тут говорю, я говорю із задоволенням. Скажу не зовсім академічно — мені про все це розповідати огидно. Але говорити в інших виразах про цей жаль Росії не можна — якщо, звично, хочемо пригледітися до істини. Чесно кажучи, за кордоном говорити про це якось негречно. Але треба.

Країни Європи: Франція, Німеччина, і не тільки — стосовно Росії ведуть офіційну політику цілком політоректно, що піддається під визначення «реальна політика». Тобто коли ніякої правди про те, що відбувається, не говориться — все тоне у приємних словах, у цій політоректності. А суть така: Європа, на жаль, жорстко залежить від Росії в енергетичних ресурсах, тож ніхто не бажає псувати з нею стосунки жодним чином. Після війни в Грузії, ганебної, повномасштабної війни, яку провела Росія — із застосуванням авіації, флоту, артилерії, — Європа та США отримали легкий шок. Проланали деякі критичні висловлювання, були створені якісь комісії. Але до сьогодні

все стихло. Вже з Росією вирішили налагоджувати стосунки, дружити, укладати угоду з ЄС. Війна зійшла з рук. А Росія продемонструвала всьому світові, і в тому числі Європі, свою зневагу. Захід лише говорить, що авторитаристські тенденції в Росії — це погано, що порушення прав людини — погано, підтасовування виборів — погано, що задавити пресу — погано і зовсім недобре ліквідувати політику (що, по суті, відбулося в Росії). Але Захід ні в якій спосіб не підкреслює це у своїх розмовах із Росією.

Те, що я зараз скажу, не прийнято говорити на наукових конференціях. «Реал-політік» — ця політоректність, якої дотримується більшість країн Західної Європи, — призводить до ситуації, приблизно співмірної з тією, чим була гітлерівська Німеччина в 30-ті роки. Ось такою зараз є Росія. Принаймні вона рухається шляхом до цього. Треба сказати, що «реал-політік» не сьогодні народилася, вона існувала і в 30-ті роки. Про Радянський Союз тоді зовсім не говорили в таких висловлюваннях, як про нацистську Німеччину. Відомо, до чого це призвело. Тепер історія повторюється. Ні в кого не вистачає ні мужності, ні здатності сказати це. На перший план в європейській політиці вийшли не цінності, а інтереси. А інтересам відповідна саме політоректність. Ось що відбувається сьогодні.

ДУМКА НАВЗДОГІН Російська інтелігенція здалася

Тих, хто наслідують говорити, писати про ТАКУ Росію, можна перерахувати на пальцях двох рук. Відчуття пороженні вже не просто замикатися у кільце, але створює враження суцільного замкненого шаро-подібного простору, коли намагаєшся зануритися в сучасний дискурс нашої творчої та іншої інтелігенції і вловити її голос, громадянську позицію. Тут, звичайно, багато різного, і теж, звичайно, трапляються, хоч і рідкісні, «світлячки». Для мене сьогодні одним із таких є Олександр Герман. Але й такі «світлячки» — світло у п'ятні, як їх трактують у Святому Письмі: чи то світло проб'є п'ятю, чи п'яття поглине його.

Якщо взяти голос інтелігенції як позицію певного «етносу», відмінного від інших, як панівну ноту в настроях, світобаченні, то в основному ця наша російська інтелігенція підлаштовується під владу і прагне їй догодити. Вона не просто мовчки і страдницьки терпить дії цієї кримінальної і нелегітимної влади, а ще намагається знайти якийсь теоретичне обґрунтування цим діям і виправдати їх. Я вважаю цю позицію російської інтелігенції абсолютно ганебною.

Утім треба сказати, що такі настрої не вчора з'явилися. У традиції російської інтелігенції, починаючи як мінімум із Пушкіна, — стояти на боці влади, а не населення. Сюди можна зарахувати й тих, кого називають «ліберальною інтелігенцією», а ще місткіше — «наше всьо». Навіть вони — на боці влади.

Наш помітний історик, філософ та публіцист Георгій Федотов відзначив, що після Пушкіна «розрив імперії та свободи в

російській свідомості відбувся безповоротно». (...) Федотов особливо підкреслює, що якщо розуміння свободи у Пушкіна змінювало свої змісти, то тема імперії лишалася незмінною — це константа його творчості. У такій константі — і сила, і лад держави, і дві антипольські оди, і похмурий захват перед завоюванням Кавказу — і все те, що викликало гнівний протест В'яземського та Тургенева. (...) Імперія приймала всякого, хто готовий був перетворитися на її частину, всякого, хто готовий був їй служити. У цьому для підданих Росії виражалася свобода. Якщо для польського шляхтича свобода втілювалася у праві не підкорятися, а для англійського лорда — у праві контролювати, на які цілі йдуть сплачені ним податки, то для російського дворянина свобода втілювалася в можливості брати участь у великому будівництві імперії. І розсудити, у кого було більше свободи — у поляка, чия непопора, чий гонор, власне, ні на що не впливали, чи в росіянина, чия готовність служити перетворювала його на співтворця світової історії? І хіба «невільники» Курчатова та Корольова не були вільні — за великим, історичним рахунком?

— Але ж були Герцен, Белінський? — запитали у Юрія Афанасьєва.

— Навіть Белінський був у цьому сенсі не безгрішним, — відповів він. — А ось хто справді стояв самотньо у першій половині XIX ст., так це Герцен. Так, Герцен у своєму «Колокол» висловив підтримку польському повстанню. І що після цього? Росія від Герцена відвернулася, а «Колокол» зачлинувся, його перестали читати...

ДОСЬЄ «УМ»

Юрій Афанасьєв — доктор історичних наук, професор, академік Російської академії природничих наук, громадський діяч.

Народився 5 вересня 1934 року в селищі Майна Ульяновської області. Закінчив історичний факультет Московського університету ім. Ломоносова. З 1954 по 1991 рік був у КПРС.

Працював старшим науковим співробітником, потім заввідділом історії культури зарубіжних країн Інституту всесвітньої історії АН СРСР. Після цього був редактором відділу історії журналу «Комуніст». Під час «перестройки» включився в активну громадську діяльність — у 1989 році був обраний депутатом Верховної Ради СРСР, увійшов до демократичної частини Ради — Міжрегіональної депутатської групи. Невдовзі приєднався до руху демократів «Громадянська дія», потім став співголовом партії «Демократична Росія». Після розпаду СРСР кілька років був ректором Московського державного історико-архівного інституту. Потім створив і очолив Російський гуманітарний університет, яким керував упродовж 18 років.

Кавалер орденов Почесного легіону (Франція), Великого князя Литовського Гедимінаса (Литва), Ордену полярної зірки (Швеція).

1+1

Table with 2 columns: Time and Program Name. Programs include 'Служба розшуку дітей', 'С/л "Як нібито не кохав"', 'Сралаш', etc.

ІНТЕР

Table with 2 columns: Time and Program Name. Programs include 'Новини', 'С/л "Татонькі синочок"', 'Новини', etc.

ІСТV

Table with 2 columns: Time and Program Name. Programs include '05:55, 00:55 Факти', '06:10, 07:50 Ділові факти', '06:20, 08:00, 09:00, 01:15 Погода', etc.

СТБ

Table with 2 columns: Time and Program Name. Programs include '06:00 Т/с "Вона написала вбивство"', '06:50 "Вікна - Новини"', '07:00 "Бізнес"', etc.

НОВИЙ КАНАЛ

Table with 2 columns: Time and Program Name. Programs include '05:45 Т/с "Моя американська нянька"', '06:05 Т/с "Студенти Інтернаціонала"', '06:50, 07:15, 07:30, 08:40 П/р "Підйом"', etc.

5 КАНАЛ

Table with 2 columns: Time and Program Name. Programs include '08:00, 09:00, 10:00, 11:00, 12:00, 13:00, 14:00, 15:00, 16:00, 17:00, 18:00, 20:30, 23:00, 00:00 "Час новин"', etc.

УТ-1

Table with 2 columns: Time and Program Name. Programs include '06:05, 07:00, 08:00, 09:00, 12:00, 15:00, 18:00, 21:00 Новини', '06:10 Аграрна країна', '06:15, 06:55, 07:55, 23:50 Спорт', etc.

НТН

Table with 2 columns: Time and Program Name. Programs include '06:00 "Переможний голос віруючого"', '06:30 Х/ф "І знову Аніскін"', '07:55 М/ф "Овці та кукарачці"', etc.

ТРК «Україна»

Table with 2 columns: Time and Program Name. Programs include '05:45 Мультифільми', '06:30 Події', '06:40 Спортивні події', etc.

ЕНТЕР-ФІЛЬМ

Table with 2 columns: Time and Program Name. Programs include '06:00 Х/ф "Щебіна з характером"', '07:25 "5 новин про кіно"', '08:05 "Мультиконтцерт"', etc.

ТОНІС

Table with 2 columns: Time and Program Name. Programs include '08:00 Хіт-парад дияволя тварин', '09:00, 19:00 Коли погода творить історію', '10:00 Чиста наука', etc.

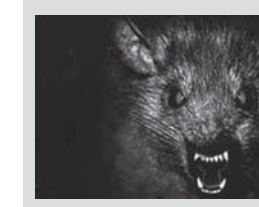
ТЕТ

Table with 2 columns: Time and Program Name. Programs include '06:30, 11:30 "Дивись!"', '07:00 Ранковий мультик', '07:30, 17:00, 19:30, 01:00 "Дім-2"', etc.

12 КАНАЛ

Table with 2 columns: Time and Program Name. Programs include '06:00 ТК Львів-ТБ', '08:00 Вже ранок', '09:00 Т/с "Суперпаніза"', etc.

Table with 2 columns: Time and Program Name. Programs include '18:30 Екомед', '18:40 Щоб таємне стало відомим', '19:20 Нове місто', etc.

Жанр: Трилер
Режисер: Джон Лафіа
Актори: Медхен Амік, Вінсент Спано, Шон Майкл Ховард

1+1

Table with 2 columns: Time and Program Name. Programs include '06:05 "Служба розшуку дітей"', '06:10 С/л "Як нібито не кохав"', '07:00 "Сралаш"', etc.

ІНТЕР

Table with 2 columns: Time and Program Name. Programs include '06:00 Новини', '06:10 С/л "Татонькі синочок"', '07:00 Новини', etc.

ІСТV

Table with 2 columns: Time and Program Name. Programs include '05:55, 02:15 Факти', '06:10, 07:50 Ділові факти', '06:15 Погода', etc.

СТБ

Table with 2 columns: Time and Program Name. Programs include '06:00 Т/с "Вона написала вбивство"', '06:50 "Вікна - Новини"', '07:00 "Бізнес"', etc.

НОВИЙ КАНАЛ

Table with 2 columns: Time and Program Name. Programs include '05:40 Т/с "Моя американська нянька"', '06:05 Т/с "Студенти Інтернаціонала"', '06:50, 07:15, 07:30, 08:40 П/р "Підйом"', etc.

5 КАНАЛ

Table with 2 columns: Time and Program Name. Programs include '08:00, 09:00, 10:00, 11:00, 12:00, 13:00, 14:00, 15:00, 16:00, 17:00, 18:00, 20:30, 23:00, 00:00 "Час новин"', etc.

УТ-1

Table with 2 columns: Time and Program Name. Programs include '06:05, 07:00, 08:00, 09:00, 12:00, 15:00, 18:00, 21:00 Новини', '06:10 Аграрна країна', '06:15, 06:55, 07:55, 23:15 Спорт', etc.

НТН

Table with 2 columns: Time and Program Name. Programs include '06:00 "Переможний голос віруючого"', '06:30 Х/ф "І знову Аніскін"', '08:00 М/ф "Овці та кукарачці"', etc.

ТРК «Україна»

Table with 2 columns: Time and Program Name. Programs include '05:45 Мультифільми', '06:30 Події', '06:40 Спортивні події', etc.

ЕНТЕР-ФІЛЬМ

Table with 2 columns: Time and Program Name. Programs include '06:05 Х/ф "Золотий ключик"', '07:30 "5 новин про кіно"', '08:10 "Мультиконтцерт"', etc.

ТОНІС

Table with 2 columns: Time and Program Name. Programs include '08:00 Хіт-парад дияволя тварин', '09:00, 19:00 Коли погода творить історію', '10:00 Чиста наука', etc.

ТЕТ

Table with 2 columns: Time and Program Name. Programs include '06:30, 11:30, 23:00 "Дивись!"', '07:00 Ранковий мультик', '07:30, 17:00, 19:30, 23:30 "Дім-2"', etc.

«ЩУРИ»
00:45, п'ятниця, 19.12.2008
Незліченні зграї пацюків атакують величезний торговий центр на Манхеттені. Усе більше і більше людей страждають від укусів і потрапляють у лікарні міста. Рішення проблеми падає на плечі Сюзан Костелло, менеджера торгового центру, і Джека Карвера, привабивого винищувача щурів...

5 КАНАЛ

Table with 2 columns: Time and Program Name. Programs include '08:00, 09:00, 10:00, 11:00, 12:00, 13:00, 14:00, 15:00, 16:00, 17:00, 18:00, 20:30, 23:00, 00:00 "Час новин"', etc.

УТ-1

Table with 2 columns: Time and Program Name. Programs include '06:05, 07:00, 08:00, 09:00, 12:00, 15:00, 18:00, 21:00 Новини', '06:10 Аграрна країна', '06:15, 06:55, 07:55, 23:15 Спорт', etc.

12 КАНАЛ

Table with 2 columns: Time and Program Name. Programs include '06:00 ТК Львів-ТБ', '08:00 Вже ранок', '09:10 Т/с "Суперпаніза"', etc.

Table with 2 columns: Time and Program Name. Programs include '18:40 Щоб таємне стало відомим', '19:20 Суспільний діалог', '20:10 Хата Леонька', etc.

1+1
06:10 М/ф "Літаючий будинок"
07:00 Х/ф "Пригоди маленького індіанця"
09:05 Квартирна лотерея "Хто там?"
09:55 Х/ф "Елопа сама вдома"
11:50 Х/ф "Відкритий чек"
13:50 "Світське життя"
14:45 Супершоу "Найрозумніший"
16:30 "Ювілейний вечір Євгена Петросна"
17:35 Х/ф "Службовий роман"
19:25 "Погода"
19:30 "ТСН"
20:00 Х/ф "Службовий роман"
21:25 Програма "Імперія кіно"
00:15 "Наша Russia"
00:35 Нічний кінозал представляє: Роберт де Ніро у трилері "Мис страху"
02:50 Історична мелодрама "Кохання під час холери"
04:55 "Ключ від спокуси"
05:35 "Ключ від спокуси"

ІНТЕР
06:00 Документальний проект "Легенди Святого Миколая"
07:00 Програма "Свобода на Інтер"
09:40 "Домі всі вдома"
10:20 Кулінарне шоу "Картата потата"
11:10 Комфорт-шоу "Квадратний метр"
12:00 "Модний вирок"
13:00 Документальний проект "Петро Вельямінов. Дворянин у комунізм"
14:00 Концерт до Дня міліції України
16:00 Фільм "Джентльмени удачі"
17:50 Програма "Позачні" М.Боярський
18:50 Серіал "Загальна терапія"
20:00 "Підприємці"
20:30 Ювілейний концерт Н.Кадисевої
23:50 Бокс. Заурбек Байсангуров - Корнеліус Бандрейдх
Фільм "Американські дракони"
01:00 "Доклад"
02:40 Документальний проект "Буремна планета"
03:30 "Ключовий момент"
04:20 Мультсеріал "Звірятка в будинку Теза"
05:40 "Уроки титоньки Сови"

ІСТV
06:25 Факти
06:40 Погода
06:45 Автопарк
07:20 Акули бізнесу
07:45 Погода
07:50 Х/ф "Трикутник"
09:45 Кіно у деталях з Федором Бондарчуком
10:10 С/л "Лєся+Рома"
10:50 Анекдоти по-українськи
11:10 Українці Афгінні
11:40 Квартирне питання
12:45 Факти. День
12:55 Спорт
13:00 Валілео
13:30 С/л "Вулиці розбитих літарів-8"
14:25 Х/ф "Швидкі зміни"
16:25 Мельо Перрі, Елізабет Херлі у комедії "Шахраї"
18:45 Факти. Підсумок дня
18:55 Спорт
19:00 Прем'єра в Україні: Шарліз Терон у фільмі "Еон Флак"
20:55 Х/ф "Монгол"
23:15 Шарон Стоун у трилері "Трикси"
02:10 "Нічна спокуса". Інтерактив
03:45 Х/ф "Брудний сором"
05:15 Х/ф "Правильний Додл"

СТБ
05:20 "Секретні історії. НЛО. Хроніки таємних погонь"
06:05 "Наші улюблені мультфільми"
07:25 "Навіоло світу"
08:30 "Еніки-беніки"
09:00 "Імо вдома"
10:05 "ВуолопоХіст"
10:45 "Наші улюблені мультфільми: Ну, пострівай!"
12:25 Концерт М. Задорнова "Я люблю тебе, життя"
13:10 "Танцюють всі!" "Невідома версія"
15:10 Х/ф "Храм кохання"
18:00 "Неймовірна історія кохання" з Надією Мейхер
19:00 Х/ф "Карнавальна ніч"
20:45 "Карнавальна ніч". Невідома версія"
21:45 "Зіркове життя. Зірки поза законом"
22:50 "Моя правда. Тетяна Самойлова"
23:50 "Нез'ясовно, але факт"
00:50 "Надзвичайні історії. Полювання на опігархів"
01:50 Х/ф "Годзилла: рятівник Кюко"
03:20 "Формула успіху"

НОВИЙ КАНАЛ
05:55 Х/ф "Просте бажання"
07:20 Х/ф "Містер Бейсбол"
09:35 Корисна площа
10:30 Кулінарна програма "90-60-90"
11:00 ПроFashion
12:20 Х/ф "Винці до упаду"
14:30 Х/ф "Підземелля драконів-2"
16:35 Х/ф "Пригоди короля Артура"
18:30 Х/ф "Діалект"
20:20 Х/ф "Без почуттів"
22:20 Зірка концерт-2
23:20 Спортрепортер
23:25 Х/ф "Еллісентр"
01:30 Х/ф "Втеча"
03:00 Студія Зона ночі
03:05 Невідома Україна
05:00 Студія Зона ночі. Культура Земці
05:05 Чи повернеться лікар?
05:30 Благодійна медицина
05:45 Пам'ятай про життя
06:00 Зона ночі

5 КАНАЛ
07:50 Програма "Новобудова"
08:00, 09:00, 10:00, 11:00, 12:00, 13:00, 14:00, 15:00, 16:00, 17:00, 18:00, 20:30, 23:00, 00:00 "Час новин"
08:10 "Бізнес-час"
08:20, 12:25, 16:20, 23:50 "Погода у світі"
08:30 "Бістро-ТБ"
08:45, 00:30 "Огляд преси"
09:20, 11:20, 14:20, 15:25, 17:50, 21:50 "Погода в Україні"
09:30 Програма "Код життя"
09:40 Програма "Гра долі"
10:20, 13:20, 17:20, 18:35 "Погода на курортах"
10:30 П/р "Не перший погляд"
11:30 "Автопілот-тест"
11:45 "Технопарк"
12:30 Програма "482: Історія українського бізнесу"
13:30 Програма "Драйв"
14:30 П/р "Страва від шефа"
15:30 Програма "Зверни увагу"
16:30 Програма "Арсенал"
17:30 П/р "Час за Грінвічем"
18:20 П/р "Народний контроль"
18:45 "Кубський час"
19:15 "Тема тижня"
19:30, 01:00 Політичне ток-шоу "5 копійок"
21:20 П/р "Велика політика"
22:15 "Бізнес-час"
22:25 Програма "На межі"
22:50 "Погода на курортах"
23:20 "Бізнес-час"
23:30 "Час-Тайм"
00:15 "Час спорту"
00:25 "Погода у світі"
00:40 Програма "Мотор-ТБ"

УТ-1
08:05 Форсайт
08:25 Ера краси з "Оріфлейм"
08:50 "Корпорація Сімба"
09:00 Анонс передач
09:05, 11:50, 14:30, 16:25, 21:35 Погода
09:10 Прес-анонс
09:20 Хто в домі хазяїн?
09:50 Експерти дозволять
10:20 Висхідні по-українськи
10:40 Рейс
11:00 Європейський вибір
11:20 Кордон держави
11:40 Король професії
11:55 Унікальна Україна
12:25 Біатлон
13:20 Зелений коридор
13:45 Парламент
14:35 Наша пісня
15:20 "Зимова казка"
16:30 Д/ф "Упошукав загубленого раю"
16:50 Кінога.ua
17:35 Кінога.ua
18:05 Біатлон
19:20 Х/ф "Польоти уні сіл та новизни"
21:00 Новини
21:20 Світ спорту
21:45 Що? Де? Коли?
22:45 Мегалот
22:50 Суперлото, Трійка, Кенно
23:00 Енергопанорама
23:20 Рейтингова панорама
23:30 Банківська панорама
23:40 Фільми фестивалю Покров "Форпост"
00:35 Фільми фестивалю Покров "Отець Миколай"
01:20 Експерти дозволять

НТН
06:00 "Особистий погляд"
06:30 "Блага звістка з Ріком Ренером"
07:00 "Голос перемоги"
07:15 Х/ф "Вам і не снилося"
09:00 М/ф "Озгі та кукарачі"
10:15 "Маски-шоу"
11:20 М/ф "Детектив Друт"
12:10 Х/ф "Маленька Віра"
14:40 "Правда життя". Сам собі мама й тато
15:15 Х/ф "Жандарм та інюпланетяни"
17:00 Т/с "Камєнска - 2"
19:00 Х/ф "Джеймс Бонд. Цілого світу замало"
21:30 Х/ф "Білявка з амбіціями"
23:20 Х/ф "Практи мксць"
02:00 "Особистий погляд"
04:05 "Речовий доказ"

ТРК «Україна»
06:00 Шустер Live
09:00 Події
09:30 Спортивні події
09:35 Погода
09:40 Листи Діду Морозу
10:30 М/с "Мисливці за примарами"
11:00 Зірки гумору
12:00 Х/ф "Добийся успіху"
14:00 Т/с "Пухар"
16:00 Шоу "На десять років молодше"
16:30 Суботній вечір. Концерт
19:00 Події
19:35 Спортивні події
19:40 Погода
19:45 Т/с "Двоє зі скриньки - 2"
21:45 Щирі розповіді
22:15 Життєві сенсації
23:00 Х/ф "Хланоштий містер Ріпл"
01:35 Святковий виграш
03:30 Події
03:55 Спортивні події
04:00 Погода
04:05 Х/ф "Американський дідусь"
05:30 Мультфільми

ЕНТЕР-ФІЛЬМ
06:05 Х/ф "Шорс"
08:05 "5 новин про кіно"
08:30 "Мультконцерт"
08:50 Х/ф "Звіробій"
10:50 "Вітрина-ТБ"
11:25 "Кращий фільм 2008. SMS-голосування"
12:15 Х/ф "Звіробій"
13:45 "Вітрина-ТБ"
14:20 "Кінокасіка"
15:20 "Кіноманія: SMS-голосування"
15:40 "Вітрина-ТБ"
16:05 Х/ф "Пташка"
18:20 "Кращий фільм 2008. SMS-голосування"
18:50 Х/ф "Історія Одрі Хелберн"
21:00 "Топ-10: Саундтреки"
21:30 Х/ф "Знаменитість"
23:40 "Постер-шоу"
23:50 "Кіноманія: SMS-голосування"
00:05 Х/ф "Крижане серце"
02:00 Х/ф "Тарас Шевченко"
03:55 Х/ф "Машинька"
05:15 "Кінотрейлери"

ТОНІС
06:00 Спецпроект
06:45 Програма "Погода"
06:50 Як це робиться?
07:30 Коли погода творить історію
08:30 Зелена вартя
09:00 Секретні історії
10:00 Школа ремонту
11:00 За сім морів
11:30 Фотолайф
12:00 Хроніки крокодила
12:30 Гавайські толені
13:36 Чиста наука
14:40 Прозова жмара
15:45 Визначні стародавні будівлі
16:50 Таємне життя Північної Кореї
17:50 Лавина: біла смерть
19:00 Т/с "Дороги, які ми вибраємо"
00:45 "24 години. Світ"
01:05 "24 часа. Життя" Дайджест
01:40 Найкращіша реклама
02:20 Україна стародавня
04:50 Зелена вартя
05:15 Сильні світу сього
05:30 Найкращіша реклама

ТЕТ
06:30, 11:30, 23:00 Дивись!
07:00 Ранковий мультік
07:30, 19:30, 23:30 Дім-2
08:30 П/р "Марві Хаммер"
09:00 Ретро-мультік
09:30 С/л "Мурашки по шкірі"
10:30 Телесеріал "Зірки"
12:00 Танці без правил
13:00 Заборонена зона
14:00 Єралаш
14:30 С/л "Троє зверху-2"
15:00 М/с "Нова сімейка Адамсів"
16:00 Наші реориди
17:00 Фактор страху
18:00 С/л "Алфред Хінок предствале"
18:30 Великий брат
20:30 Вечірній мультік
21:00 Заборонена зона
22:00 Сміх без правил
00:00 М/с "Манускрипт ніндзя"
01:00, 02:00, 03:00, 04:00, 05:00, 06:00 Сьоме небо
01:30, 02:30, 03:30, 04:30, 05:30 «7VJ»

12 КАНАЛ
06:00 ТК Львів-ТБ
08:00 Мовлення тер. громад
10:00, 11:55, 16:55 Погода
10:10 36,6
10:30 Муз.пауза
10:50 Спортпанорама
11:20 Наше місто
12:00 Мовлення тер. громад
14:00 Молодіжна програма
15:00 Прямий текстом
16:00 Суспільний діалог
16:30 Сокальські новини

17:00 М-Хвиля
17:30 Щоб таємне стало відомим
17:50 Львів мистецький
18:30 Зіркові привітання
19:00 Про тюкдень
19:35 Право
20:05 Євровібір
20:20 Хатка Левенятка
20:45 Хист
21:35 Музичний коктейль
22:10 В/ф "Параска Хома"
22:40 Кінопрограма
00:00 ТК „Львів-ТБ“
02:00 Нічний канал ТК „Міст“

Жанр: Комедія
Режисер: Ховард Франклін, Біл Мюррей
Актори: Біл Мюррей, Дейл Гранд, Боб Елліотт, Джина Девіс та ін.

1+1
06:10 М/ф "Літаючий будинок"
07:15 "Топ гір - 2"
08:05 Бокс по-справжньому: Керміт Цинтрон та Лавмор Нуу
09:05 Лотерея "Лото-забава"
10:05 10:30 Діснеї "Мой друзі Лерик та Вінні"
10:55 Музично-розважальна п/р "Караоке на майдані"
11:50 Програма "Імперія кіно"
15:00 Серіал "Не краса по-американськи"
15:55 "Катастрофи"
16:30 "Найрозумніший дорослі ігри"
18:15 18:55 С/л "Моя прекрасна нянька"
19:25 "Погода"
19:30 "ТСН"
20:20 Х/ф "Кохання-зіпханя"
22:35 "Світське життя"
23:35 Аргумент кіно представляє: трилер "Чан Вук Парка"
02:05 "Судові справи з Геннадієм Пампулюю"
02:50 Трилер "Чан Вук Парка"
04:45 "Ключ від спокуси"
05:25 "Катастрофи"

ІНТЕР
06:00 Документальний проект "Справжнє обличчя ураганів"
06:40 Бокс. Заурбек Байсангуров - Корнеліус Бандрейдх
Фільм "Новачок"
07:50 "Україно, вставай!"
10:00 Фільм "Джентльмени удачі"
12:20 Фільм "Гра у шовани"
14:20 Ювілейний концерт Л.Лещенка
17:40 Фільм "Холодне сонце"
20:00 "Підприємці"
20:50 Фільм "Один день"
22:50 Фільм "Консерви"
01:20 "Підприємці"
02:10 Фільм "Новачок"
03:40 "Ключовий момент"
04:30 "Знак якості"
05:10 М/с "Звірятка в будинку Теза"
05:55 "Уроки титоньки Сови"

ІСТV
06:25 Факти
06:40 Погода
06:50 С/л "Альф"
07:10 Погода
07:20 Х/ф "Шахраї"
09:10 Квартирне питання
10:05 Ти не повіриш!
11:05 Чудо-люди
11:35 Надзвичайні історії
12:45 Факти. Світ
12:55 Спорт
13:00 Валілео
13:30 Х/ф "Аполло 13"
16:50 Х/ф "Еон Флак"
18:45 Факти тижня з Оксаною Соколовою
19:20 Спорт
19:25 Едді Мерфі у комедії "Пригоди Плуто Неша"
21:20 Х/ф "Кремль"
23:10 Х/ф "Літо в бісіді-2"
02:00 "Нічна спокуса". Інтерактив
03:30 Мерілін Монро у фільмі "Немає такого бізнесу, як шоу-бізнес"

СТБ
05:45 "Фантастичні історії. Відьми ери Водоля"
06:30 "Наші улюблені мультфільми"
08:00 "Навіоло світу"
09:00 "Імо вдома"
10:05 "Сінгова королева". Музика
12:15 "За Віноами"
13:15 "у пошуках істини. Олена Блатвська: у змові з драмами"
14:10 "Слідство вели. Красуня та чудовисько"
15:10 "Документальний детектив. Грій присмак кохання"
15:50 "Правила життя. Ковбасні обрізки"
16:50 "Нез'ясовно, але факт"
18:05 "Паралельний світ"
19:00 "Битва екстрасенсів"
20:00 "Наше Нове Кіно"
22:05 Х/ф "Торкнутися неба"
00:00 "Неймовірна історія кохання" з Надією Мейхер
01:00 "Детективні історії. Аферист жіночого роду"

НОВИЙ КАНАЛ
06:05 Х/ф "Визнання чоловіка"
07:45 Церква Христова
08:00 Запитайте у лікаря
08:40 Кіпіні
09:10 Руйнівники міфів
10:20 Алао гараж
10:55 Х/ф "Пригоди короля Артура"
12:50 Шоуманія
13:30 Експозивен
14:10 Аналіз крові
14:55 Зорині драми
15:55 Ілфо-Шок
16:50 Х/ф "Діалект"
18:40 Х/ф "Перша дочка"
20:45 Х/ф "Чоловічий професор-2"
22:45 Сетч-шоу "Файна Україна"
23:10 Комеді клуб
00:10 Спортрепортер
00:15 Х/ф "Тіські легенди"
02:15 Студія Зона ночі
02:20 Невідома Україна
04:15 Студія Зона ночі. Культура
04:20 Середньовіччя починається о 18:00
04:35 Я, мильсто Божою, пан Возний
05:00 Видряпачи на попа
05:15 Студія Зона ночі. Культура
05:20 Український Соломон, або Українська правда й закон
05:30 Загублені права
05:45 Зона ночі

5 КАНАЛ
07:50 Програма "Зодчий"
08:00, 09:00, 10:00, 11:00, 12:00, 13:00, 14:00, 15:00, 16:00, 17:00, 18:00, 20:30, 23:00, 00:00 "Час новин"
08:10 "Бізнес-час"
08:20, 16:20, 23:50 "Погода у світі"
08:30 "Бістро-ТБ"
08:45 "Огляд преси"
09:20, 14:20, 15:25, 17:50, 21:50 "Погода в Україні"
09:30 П/р "Вікіно в Америку"
09:50 П/р "Улюблена робота"
10:20, 13:15, 17:20, 18:20, 22:50 "Погода на курортах"
10:30 П/р "Феєрія мандражі"
11:10, 12:20 Політичне ток-шоу "5 копійок"
13:20 П/р "Світ нерухомості"
13:35 Програма "Мотор-ТБ"
14:30 П/р "Страва від шефа"
15:25 "Код життя"
15:40 Програма "Гра долі"
16:30 Програма "ВП-станкер"
17:30 П/р "Не перший погляд"
18:30 Програма "На межі"
19:15 "Тема тижня"
19:30, 01:00 Соц. ток-шоу "Майдан"
21:00 "Час підсумки"
22:00 "Час новин" (російською)
22:15 "Бізнес-час"
22:25 П/р "Особливо небезпечно"
23:25 "Бізнес-час"
23:30 "Час-Тайм"
00:15 "Час спорту"
00:25 "Погода в Україні"
00:30 "Огляд преси"
00:40 "Великі імена"
02:15 "Час-Тайм"

УТ-1
07:50 "Корпорація Сімба"
08:00 Сльський час
08:25 Україноконтинент
08:45 Капітал Шоу "Патріот"
09:00 Анонс передач
09:05 Домі батьки сплять
09:10 Підсумочки
09:15 Антивірус для дітей
09:30 Крок до зростку
10:00 Ігри чемпіонів
10:30 Нова армія
11:00 Муз. аш
11:30 Стильна штучка
11:50, 14:50, 16:50, 18:55, 22:30 Погода
12:00 "Лінія долі"
12:30 Здоров'я
13:25 Служба розшуку дітей
13:30 Аудієнція
14:00 "Знайдемо вихід"
14:55 Благовісник
15:25 Д/ф "Прошувати, реформа іде"
15:55 Богатирські ігри
17:00 Біатлон
18:10 Діловий світ. Тюкдень
19:05 КВН - 2008
21:00 "Культурний фронт"
21:30 Д/с "Червоний ренесанс"
22:35 Наш футбол
22:55 Трійка, Кенно, Максима
23:00 Ера бізнесу. Підсумки
23:30 Король професії
23:40 Ера краси з "Оріфлейм"
00:00 Оперативний об'єктив
00:20 DW. Новини Європи
00:50 Енциклопедія великока

12 КАНАЛ
06:00 ТК Львів-ТБ
08:00 Дуєт, Червоне і чорне"
09:00 Хист. Поезія вагантів
10:00, 12:00, 13:00, 20:30, 22:45 Погода
10:10 Вернічка
10:20 Звітка
10:40 Про тюкдень
11:10, 17:05 Мультфільми
11:20 Недільний вікенд
11:40 Кінопрограма
12:05 Інтерв'ю
12:30 Право
13:05 В/ф "Покли України"
13:40 Народна медицина
14:00 Концерт-вітання

15:40 Духовно-релігійний канал
16:20 Довілля і ми
16:40 36,6
17:25 Зона конфлікту
18:50 Вітання від Левенятка
18:50 Подаруй надію
19:10 Центр Європи
19:40 Медіа-десерт
20:10 Хатка Левенятка
20:35 М-Хвиля
21:10 Вектор
21:40 Ставропігійському братству - 555
22:10 Молодіжний простір
22:50 Феномен України
00:00 ТК Львів-ТБ
02:00 Нічний канал „ТК „Міст“

НТН
06:00 "Особистий погляд"
07:00 "Повнота радості життя"
07:35 Х/ф "Убити Шкало"
09:00 М/ф "Озгі та кукарачі"
10:20 "Маски-шоу"
11:30 М/ф "Том і Джеррі"
12:30 "Бушидо. Садані єдиноборства"
14:55 "Речовий доказ". Сучасні джентльмени удачі
15:30 "Легенди бандітської Одеси". Льова Задов
16:00 Т/с "Опер Крюк"
18:00 "Агенти впливу"
18:30 Х/ф "Оскар"
20:30 Х/ф "Очі змії"
22:30 Х/ф "Акули"
00:20 Х/ф "Нещадні"
02:10 "Особистий погляд"
04:10 "Речовий доказ"

ТРК «Україна»
06:20 Події
06:45 Спортивні події
06:50 Погода
07:00 Х/ф "Добийся успіху"
09:00 Події
09:30 Спортивні події
09:35 Погода
09:40 Листи Дідові Морозові
10:30 М/с "Мисливці за примарами"
11:00 Суботній вечір. Концерт
13:00 Т/с "Двоє зі скриньки - 2"
15:00 Т/с "Жнець"
17:00 Х/ф "Піляки повернулися"
19:00 Події тижня
19:45 Т/с "Двоє зі скриньки - 2"
22:20 Футбольний уні-єнд
23:30 Х/ф "Черниці"
01:30 Святковий виграш
03:30 Події тижня
04:05 Х/ф "Повість про перше кохання"
05:30 Мультфільми

ЕНТЕР-ФІЛЬМ
06:05 Х/ф "Олександр Парюменко"
07:40 "Кіноманія: SMS-голосування"
08:00 "Мультконцерт"
08:30 Х/ф "Шофер на один рейс"
10:50 "Вітрина-ТБ"
11:30 "Кращий фільм 2008. SMS-голосування"
12:20 Х/ф "Шофер на один рейс"
13:55 "Вітрина-ТБ"
14:20 "Кіноманія: SMS-голосування"
15:50 "Постер-шоу"
16:10 "Вітрина-ТБ"
16:35 Х/ф "Історія Одрі Хелберн"
18:30 "Кращий фільм 2008. SMS-голосування"
19:05 Х/ф "Історія Одрі Хелберн"
21:05 "Топ-10: результати голосування"
21:30 Х/ф "Кров і пісок"
23:45 "Голлівуд: за лаштунками"
00:20 "Кіноманія: SMS-голосування"
00:40 Х/ф "Знаменитість"
02:40 Х/ф "Крижане серце"
04:10 Х/ф "Тіні Бельведера"

ТОНІС
06:00 Як це робиться?
06:34 Хроніки крокодила
07:05 "24 години. Життя" Дайджест
07:35 Зелена вартя
08:10 "24 години. Світ"
08:30 За сім морів
09:00 Секретні історії
10:55 Прозова жмара
12:00 Т/с "Дороги, які ми вибраємо"
17:45 Усередині
18:49 Гавайські толені
18:50 "Паралельний світ"
21:55 Техніка, що допомагає втручатися
23:00 Сильні світу сього
23:20 Автомобілі майбутнього
00:25 Найкращіша реклама
01:05 Ціна перемоги
04:50 Найкращіша реклама
05:15 Сильні світу сього
05:30 Зелена вартя

ТЕТ
06:30, 11:30, 23:00 "Дивись!"
07:00 Ранковий мультік
07:30, 19:30, 23:30 Дім-2"
08:30 П/р "Мандриник Віпо"
09:00 Ретро-мультік
09:30 М/с "Нова сімейка Адамсів"
10:30 "Поверніть мені маму"
12:00 "Заборонена зона"
13:00 Баскетбол
15:00 "Єралаш"
15:30 "Ключі від форту Буайяр"
18:00 С/л "Алфред Хінок предствале"
18:30 Великий брат
20:30 Вечірній мультік
21:00 "Заборонена зона"
22:00 "Убойна ліга"
00:00 М/с "Ельфійська пісня"
00:30 Мультсеріал "Берсерк"
01:00, 02:00, 03:00, 04:00, 05:00, 06:00 Сьоме небо
01:30, 02:30, 03:30, 04:30, 05:30 «7VJ»

1+1 channel schedule table with columns for time and program titles.

ІНТЕР channel schedule table with columns for time and program titles.

ICTV channel schedule table with columns for time and program titles.

СТБ channel schedule table with columns for time and program titles.

НОВИЙ КАНАЛ channel schedule table with columns for time and program titles.

5 КАНАЛ channel schedule table with columns for time and program titles.

УТ-1 channel schedule table with columns for time and program titles.

НТН channel schedule table with columns for time and program titles.

ТРК «Україна» channel schedule table with columns for time and program titles.

ЕНТЕР-ФІЛЬМ channel schedule table with columns for time and program titles.

ТОНІС channel schedule table with columns for time and program titles.

ТЕТ channel schedule table with columns for time and program titles.

12 КАНАЛ channel schedule table with columns for time and program titles.

УТ-1 channel schedule table with columns for time and program titles.

Жанр: Комедія
Режисер: Режинальд Хадлі
Актори: Меттью Перрі, Елізабет Херлі, Брюс Кімбелл та ін.

«ШАХРАЙ»

16:25, субота, 20.12.2008
Повтор: 07:20, неділя, 21.12.2008

Розлучення по-американськи - це привід "розлучити" із грішми. Варто тільки вертети слюзи та із допомогою хитромудрого хлопця з адвокатської контори "розлучити" із грішми колишнього чоловіка і його нову пасію. Все, що для цього потрібно - невелика афера: а зароблені спільними зусиллями гроші на традиційному ковбойському бізнесі в тебе на рахунок! Типовий англичай Сарі киче необхідно лише випередити свого "благовірного" ковбоя і першою подати на розлучення. Так усі-таки, хто кого "розлучить" не тільки із собою, а й з фінансами у цій сміховинній комедії?

1+1 channel schedule table with columns for time and program titles.

ІНТЕР channel schedule table with columns for time and program titles.

ICTV channel schedule table with columns for time and program titles.

СТБ channel schedule table with columns for time and program titles.

НОВИЙ КАНАЛ channel schedule table with columns for time and program titles.

5 КАНАЛ channel schedule table with columns for time and program titles.

УТ-1 channel schedule table with columns for time and program titles.

НТН channel schedule table with columns for time and program titles.

ТРК «Україна» channel schedule table with columns for time and program titles.

ЕНТЕР-ФІЛЬМ channel schedule table with columns for time and program titles.

ТОНІС channel schedule table with columns for time and program titles.

ТЕТ channel schedule table with columns for time and program titles.

12 КАНАЛ channel schedule table with columns for time and program titles.

УТ-1 channel schedule table with columns for time and program titles.

1+1
06:05 "Служба розшуку дітей"
06:10 С/л "Як нібито не кохав"

ІНТЕР
06:00 Новини
06:10 "Гід країнами світу"

ICTV
05:50 Служба розшуку дітей
05:55, 01:25 Факти

СТБ
06:05 Т/с "Вона написала вбиство"
06:10 "Вікна - Новини"

НОВИЙ КАНАЛ
05:45 Т/с "Моя американська нянька-5"

5 КАНАЛ
08:00, 09:00, 10:00, 11:00, 12:00, 13:00, 14:00, 15:00, 16:00, 17:00, 18:00, 20:30, 23:00, 00:00 "Час новин"

УТ-1
06:05, 07:00, 08:00, 09:00, 12:00, 15:00, 18:00, 21:00 Новини
06:15, 06:55, 07:55, 23:50 Спорт

НТН
06:00 "Переможний голос віруючого"

ТРК «Україна»
05:45 Мультифільми
06:30 Події

ЕНТЕР-ФІЛЬМ
06:05 Х/ф "Нескоропі"
07:40 "5 новин про кіно"

ТОНІС
08:00 Хіт-парад дивних тварин
09:00 19:00 Коли погода творить історію

ТЕТ
06:30, 11:30, 23:00 "Дивись!"
07:00 Ранковий мультик

12 КАНАЛ
06:00 ТК Львів-ТБ
08:00 Вже ранок

18.00 Католицьке Різдво
19.35 Тема тижня
19.50 Аргумент на користь

анекдоти
Кожного разу перед святом Нового року дружина підносить мені кулака до носа і заявляє: - Ти не питимеш на Новий рік! Не питимеш!

Розмова девелопера з менеджером:
- А що буде, якщо ми терміново проекту зірвемо? Тижнів так на два?

Чоловік приходить додому вночі п'яний, дружина починає кричати на нього і показує палець на годинник. Чоловік: - Ти мені якого .... на годинник покажеш? Моля мама татові на календар показувала!

- Ось коли вмисешся, тоді буде обличчя!
Зустрічаються дві блондинки:
- А чим зараз займаєтьсся Наталочка?
- Вчить літературу!
- Кошмар! Чому ж вона може навчити літературу?..

- А, виявляється, що ми з тобою даремно були проти того, щоб дочка зробила пірсинг. З тих пір, як вона вділа собі в ніс кільце, стало набагато зручніше піднімати її в школу!
Один мужик іншому:
- Коли від мене пішла дружина, у мене виникло величезне відчуття порожнечі вдома... А колись скрізь стояли меблі...

«КЛУБ СТРАХУ»
23:00, вівторок, 23.12.2008
Посеред океану є острів-курорт, єдине призначення якого - приносити будь-яке задоволення туристам. Грає весела музика, текіла і віскі ллютьсся рікою, наповодячнені сексуальні дівчата готові на все, а обслуговуючий персонал задовольнить будь-яке бажання. Справжній рай.

Передплатний індекс - 96202
ТЕЛЕ РАДІО ІНТЕРНЕТ НОВИНИ
Свідчення про державну реєстрацію: серія KB № 10670 від 25.11.2005 р.

Державний комітет зв'язку України
УДППЗ "Укрпошта"
АБОНЕМЕНТ
На газету журнал 96202
На 2009 рік по місяцях
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Редакція:
головний редактор - Олександр Корець
заступник головного редактора - Олег Пендерський,
технічний редактор - Богдан Богач,
дизайнер - Христина Хоростіль,
відділ політики - Назар Зазай,

Сучасний екологічний будинок – під ключ!

Вперше у Львові!
«ЕКО-БУД»
Компанія «ЕКО-БУД»
будує сучасні екологічні будинки!
(від котеджів до резиденцій преміум-класу)
м.Львів, вул. Володимира Великого, 18, 7-й пов.,
тел.: 032 234 02 97; 032 242 54 80;
8 067 372 97 20; факс: 032 297 60 97.

Компанія «Еко-Буд» використовує сучасні технології дерев'яного каркасного будівництва доступного екологічно безпечного житла, які відзначаються високими тепло-, звукоізоляційними, енергозберігаючими, протипожежними характеристиками, вологонепроникними властивостями, легкістю та міцністю конструкції, можливістю використання будь-яких матеріалів для зовнішньої та внутрішньої обробки, комфортабельністю проживання та визнані найкращими у світі (Midwest group one: SIP) з точки зору економії коштів, матеріалів, технічних засобів, робочої сили, термінів будівництва незалежно від пори року (до 3-х місяців).
Компанія «Еко-Буд» будує сучасні дво-триповерхові споруди громадського та комерційного призначення, надбудовує (добудовує) поверхи та мансарди.

1,15 9,01 7,86

\$70960 Площа забудови – 71,8 м²
Загальна площа – 88,7 м²
Мінімальні розміри ділянки – 15,91 x 18,01 м

1,20 3,76 11,61 6,65

\$139440 Площа забудови – 153,7 м²
Загальна площа – 174,3 м²
Мінімальні розміри ділянки – 22,57 x 20,61 м

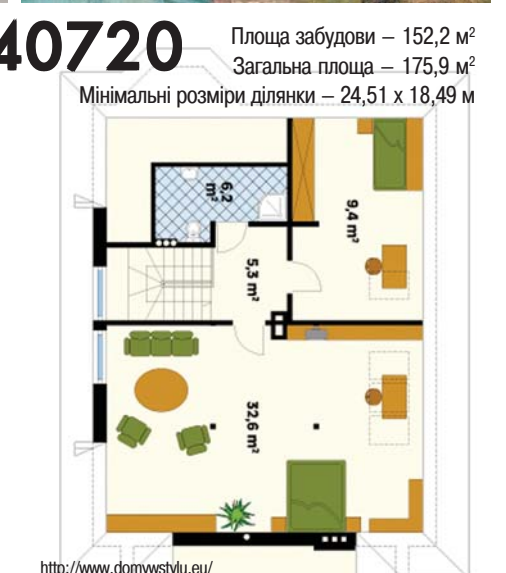
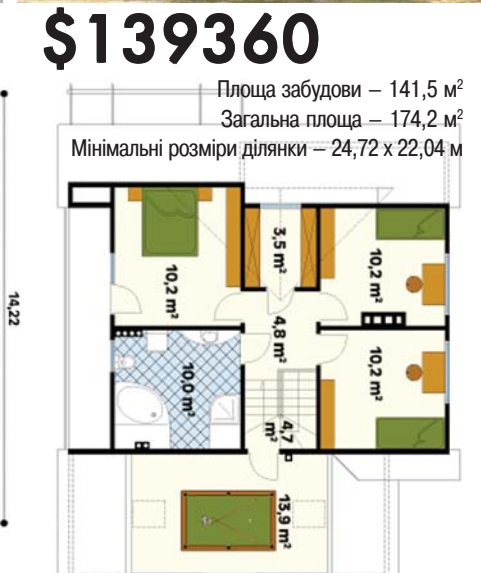

Програма індивідуального житлового будівництва: «Сучасний екологічний будинок – під ключ!»*

Що і як ми будуємо?

- Традиційне дерев'яне каркасне будівництво (канадська технологія)
- Дерев'яне каркасне будівництво із структурних теплоізоляційних панелей (Structural Insulated Panels (SIPs) – новітні SIP-технології;
- Ексклюзивний фахверк та преміум-фахверк (fachwerk) – сучасний стиль дерев'яного каркасного будівництва, який поєднує дерево зі склом (при використанні німецьких та фінських технологій).
- Детальніше: www.eko-bud.com.ua

Компанія «Еко-Буд» – офіційний дистриб'ютор компаній «НАША ХАТА» (<http://www.nasha-hata.kiev.ua/>) «СІПЕКО БУД» (<http://www.sipekobud.com.ua/>) виробників сертифікованого в Україні будівельного матеріалу – **структурних теплоізоляційних панелей (SIP)**.
Компанія «Еко-Буд» формує дилерську мережу у Львівській, Тернопільській, Хмельницькій, Рівненській, Івано-Франківській, Волинській, Чернівецькій та Закарпатській областях!

*«Сучасний екологічний будинок – під ключ!» – якісний, енергоощадний та комфортний котедж, зі стопроцентним ступенем готовності, надійний термін експлуатації якого – 80-100 років з мінімізованими витратами на обслуговування, побудований за інноваційною дерев'яною каркасною технологією при використанні екологічних матеріалів.